

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

CHUDOBA A HMOTNÉ STRÁDÁNÍ

- 8** Rozhovor s františkánem Pavlem Šebestiánem Smrčinou – A. Rozbořilová
- 16** Ježíš a sociální realita jeho doby – J. Lukeš
- 23** Žijeme v jedné církvi: Ochranovský seniorát – D. Ženatá
- 26** Ohlédnutí za 3. zasedáním 36. synodu – A. Rozbořilová

SJEZD (NEJEN) EVANGELICKÉ MLÁDEŽE

Bůh je lávka

TEPLICE 3.–5. 10. 2025

HUDBA

- × JAKUB ČERMÁK
- × MUTANTI HLEDAJ
VÝCHODISKO
- × FILIP BOHÁČ EXPERIENCE

PŘEDNÁŠKY

- × MIKULÁŠ VYMĚTAL
- × OLIVER ENGELHARTD
- × RŮŽENA SMRČKOVÁ

PANELOVKA, WORKSHOPY

DÍLNY, SPORTY

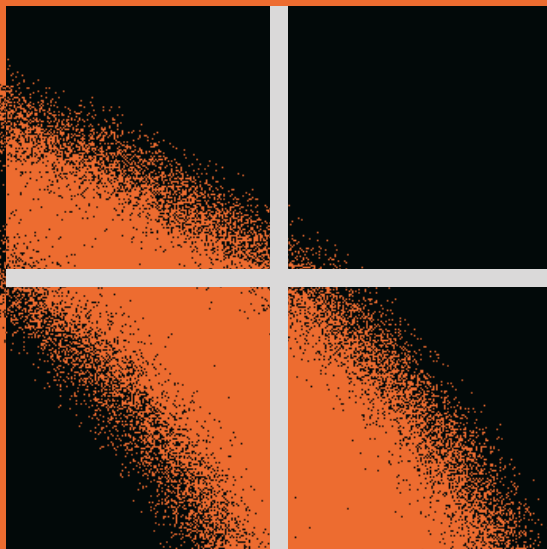
TECHNO POBOŽNOST

...A MNOHÉ DALŠÍ

*právo na změnu programu plně vyhrazeno

sjezdmladeze.cz

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *V. Groll*
- 8** Rozhovor s františkánem Pavlem Šebestiánem Smrčinou – *A. Rozbořilová*
- 13** Bydlení jako zrcadlo chudoby v Česku – *F. Outrata*
- 14** Ježíš a sociální realita jeho doby – *J. Lukeš*
- 17** Otázka na tělo – *E. Karásková*

MOJE CÍRKEV

- 23** Loutkové divadlo přibližuje biblické příběhy – *D. Ženatá*
- 26** V Praze proběhlo 3. zasedání 36. synodu – *A. Rozbořilová*
- 30** Rodina se po požáru domu staví na nohy. I díky pomoci blízkých – *A. Rozbořilová*
- 32** Nad prohlášením synodu k sociální situaci – *F. Susa*
- 34** Sanitární zařízení tábora v Bělči se dočká významné přestavby – *J. Hofman*
- 35** Bůh je lávka – *R. Konvalinková*

DIAKONIE

- 37** Gotická studna, černá kuchyně a moderní sociální služba – *A. Šůra*
- 40** Svatodušní sbírka 2025 pro potřeby lidí s duševním postižením – *J. Navrátilová*

SLOVO

- 43** Způsob života vyznačující se chutí evangelia – *J. Hofmanová*
- 45** Tchajwanská mise – *P. Pokorný*
- 46** Faráři jsou taky lidi. O farářkách nemluvě – *A. Rozbořilová*
- 48** Poslední slovo – *S. Jacobea*

ÚVODNÍK

Křesťanská, nikoli levicová platforma

Když jsme vloni spustili dotazník zpětné vazby, jeden ze zřejmě nespokojených čtenářů nám v něm napsal, že na něj časopis působí jako „platforma pro levicově orientovanou aktivistickou alternativní subkulturu evangelických intelektuálů“. S nadsázkou se obávám, že po tomto čísle se nálepky levicově orientované platformy už nezbavíme. Chtěla bych ale zdůraznit, že naším záměrem je, aby Český bratr byl pokud možno apolitický. Naše citlivost vůči sociálním otázkám nepramení z levicové ideologie, ale z inspirace evangeliem. Vždyť zvláštní pozornost a péči věnoval lidem, které společnost zapomněla, právě Kristus. Je zřejmé, že být nablízku těmto lidem je jeden z úkolů církve. Proto nemůže zůstat lhostejná vůči sociálním tématům. Potvrzuje to i prohlášení, které přijalo letošní zasedání synodu. A mnohé se daří i v praxi. Církev dobře zareagovala v pomoci uprchlíkům z Ukrajiny, na mnoha místech funguje sborová pomoc lidem na okraji. Solidarita se ukazuje i v krizových situacích, například při loňských povodních. Jsem přesvědčená, že v logice řečeného je stejně tak důležité, aby tato starost o druhé rezonovala i v církevním časopise. V tomto čísle se věnujeme tématu chudoby a materiálního nedostatku. Že nejde o téma okrajové, dosvědčují tvrdá data. Podle statistik společnosti Eurostat je v ČR aktuálně postiženo chudobou téměř čtvrt milionu lidí. Na „hranici chudoby“ se pohybuje milion obyvatel. V existenční nejistotě žije dokonce třetina Česka. Přes 600 000 lidí je v exekuci. To všechno jsou závažné podněty nejen pro sekulární společnost, ale také pro církev. Chceme proto tímto vydáním časopisu napomoci tomu, aby se o sociálních otázkách více hovořilo i v našem prostředí. Inspirativní čtení přeje

Adéla Rozbořilová

Letošní Kirchentag v Hannoveru přilákal 80 000 účastníků

Ve dnech 30. 4. – 4. 5. 2025 se v dolnosaském Hannoveru uskutečnil 39. německý evangelický Kirchentag. Pro letošní ročník vybrali organizátoři motto „Pevně, směle, statečně“, které vychází z 1. listu Korintským 16,13–14.

Do města na řece Leine zavítalo největší setkání protestantů v Německu již po páté. Právě zde v roce 1949 Kirchentag vznikl. Naposledy se zde konal v r. 2005.

Pro účastníky byl i tentokrát připraven pestří a bohatý program – od politických debat přes modlitební setkání až po koncerty či surfování. Mezi tradičně hojně navštěvované části programu patří zahajovací a závěrečné bohoslužby pod širým nebem. I tentokrát je navštívilo více než 20 000 lidí. K vrcholům programu patřilo také vystoupení komika a hudebníka Bodo Wartkeho. Pravidelnými účastníky Kirchentagů jsou zástupci z prostředí vysoké politiky. Letos to byla mj. bývalá německá kancléřka Angela Merkelová, která vedla jednu z biblických prací (Bibelarbeit), či její nástupce Olaf Scholz.

I tentokrát zorganizovala Ekumenická rada církví v ČR (ERC) společnou výpravu z Česka. ERC se také opět zapojila do aktivity s názvem Tržiště možností, kde církevní organizace prezentují své aktivity. Informační stánek ERC byl věnován Mistru Janu Husovi a jeho boji za pravdu s podtitulem „S čím bojují církve dnes?“ Stánek sloužil k prezentaci církví sdružených v ERC a byl příležitostí k setkání a rozhovorům. Evangelická církev zde nabízela některé publikace a informační brožuru v němčině.

V pátek 2. května se uskutečnil tradiční česko-německý večer. „Za společného úsilí našich

partnerů v Hannoveru se podařilo najít partnerský sbor, v jehož rodinách byli ubytováni někteří účastníci české výpravy a kde jsme společně uspořádali česko-německé bohoslužby s následujícím posezením u občerstvení s českými a německými specialitami,“ uvedla Daniela Hamrová z ekumenického oddělení ústřední církevní kanceláře. Akce se zúčastnilo cca 130 lidí z Německa, Česka a Slovenska. Setkání podpořil Česko-německý fond budoucnosti.

Podle údajů organizátorů se letošního Kirchentagu zúčastnilo více než 80 000 platících účastníků. Příští, již 40. ročník, se bude konat ve dnech 5. – 9. května 2027 v Düsseldorfu.

ARo, foto: ERC

Neste břemena druhých

Synod Českobratrské církve evangelické vydal na svém zasedání následující prohlášení:

„Českobratrská církev evangelická se znepokojením sleduje, že v některých regionech České republiky narůstá sociální napětí a existenční nejistota. Vybízí proto své sbory k otevřenosti, solidaritě a konkrétním projevům blízkosti vůči lidem zasaženým chudobou, vyloučením či nespravedlivým hodnocením společnosti.

Církev se setkává s příběhy lidí, kteří nesou tíhu ekonomických proměn, ztráty perspektivy a důstojnosti – a to nejen v tzv. vyloučených lokalitách, ale i mezi seniory, rodinami s dětmi, lidmi s postižením či pracujícími v nejistých podmínkách. Taková realita nás vede ke ztišení, k modlitbě i k činům.

Hledání konkrétních podob účinné pomoci se neobejde bez znalosti místních podmínek a spolupráce s těmi, kdo v daném regionu nesou odpovědnost či mají zkušenost. Doporučujeme sborům, aby si vytvořily přehled kontaktů na instituce veřejné správy (např. úřad práce, sociální odbory obcí) i na neziskové organizace (např. Diakonie ČCE, Charita, Člověk v tísni, ADRA, Armáda spásy, potravinové banky ad.) a navázaly s nimi kontakt ještě před vznikem akutní potřeby.

Tam, kde to je možné, nechť se sbory zapojí do existujících místních iniciativ nebo vytvoří vlastní, a to s vědomím své role nikoli jako odborníků, ale jako svědků víry a lidské blízkosti.

Vyzýváme zároveň k veřejnému odmítnutí stigmatizace lidí pobírajících sociální podporu a k jasnému odsudku rasismu, anticiganismu a všech forem lidského ponižování. Tam, kde vzniká napětí mezi různými skupinami obyvatelstva, mohou sbory nabídnout prostor pro bezpečný rozhovor – v podobě tzv. kulatých stolů nebo moderovaných setkání – a být tak nástrojem smíření a porozumění.

Prosíme kazatele a kazatelky, aby ve svém veřejném i sborovém působení připomínali sociální rozměr evangelia – důraz na lidskou vzájemnost, povinnost úcty a právo na důstojný život pro každého. Evangelium nás nevede k odsudku, ale k nesení břemen jeden dru-

hého – a právě v tom je církev nadějí pro dnešní svět.“

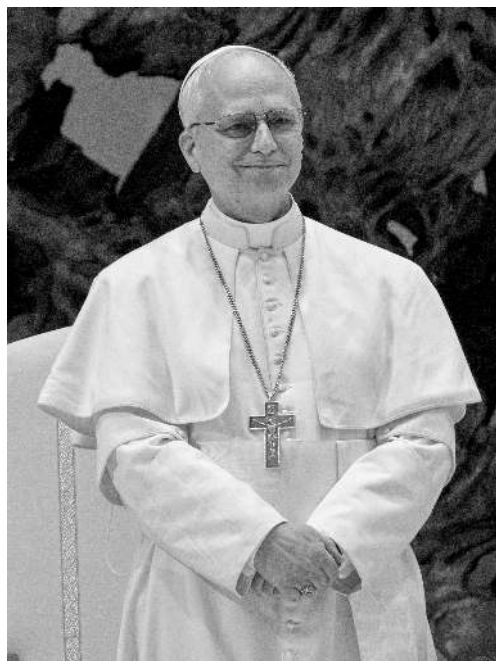
Poslanci a poslankyně 3. zasedání 36. synodu

Českobratrské církve evangelické

Hof

Katolická církev má nového papeže

Římskokatolická církev oznámila zvolení nového papeže. Ve čtvrtek 8. května 2025 byl v Sixtinské kapli ve čtvrtém kole tajné volby vybrán americký kardinál Robert Francis Prevost, který si zvolil jméno Lev XIV.

Devětašedesátiletý Prevost, původem z Chicaga, je první papež pocházející ze Spojených států amerických. Jeho volba následovala po úmrtí papeže Františka, který zemřel na Velikonoční pondělí 21. dubna ve věku 88 let. Inaugurační mše nového papeže proběhla v neděli 18. května za účasti asi 150 000 věřících a desítek světových státníků. Papež Lev XIV. během ní vyzval k míru a jednotě ve světě.

Hof, foto: wikipedia.cz (Edgar Beltrán, The Pillar,

CC BY-SA 4.0)

TÉMA: CHUDOBA A HMOTNÉ STRÁDÁNÍ

někdy nezbývá
než si sednout na lavičku
a čekat
s nastavenou čepicí

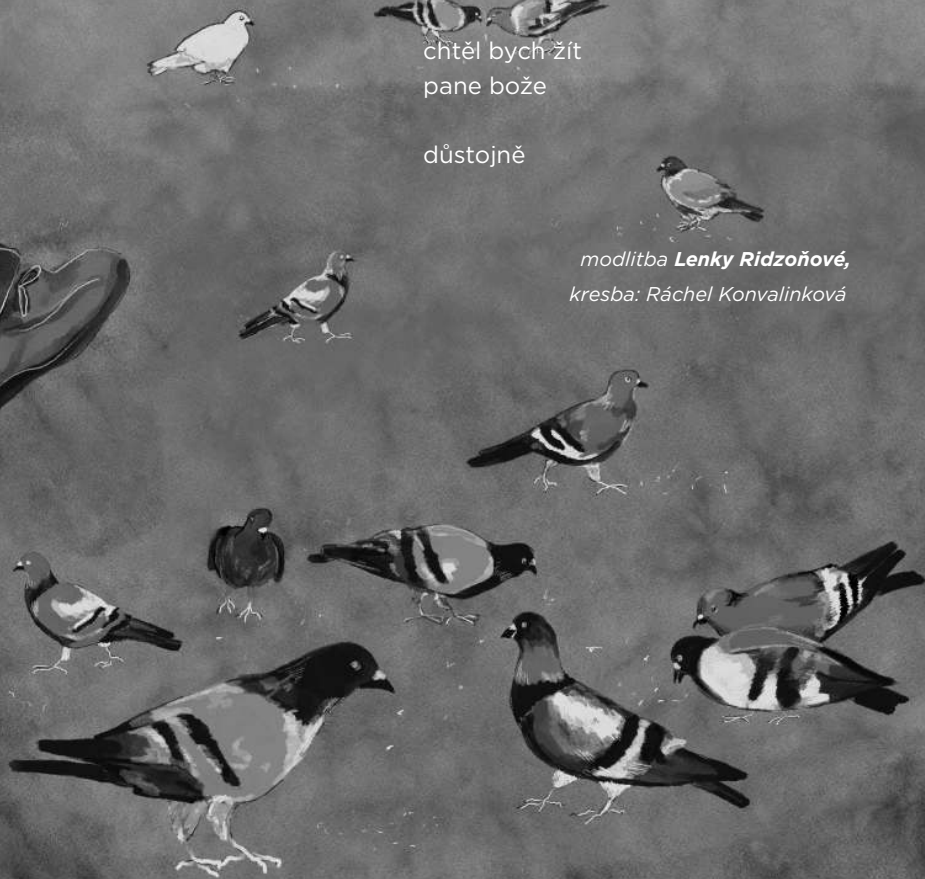
na milost
smilování
drobty ze stolu
těch šťastnějších

pánbůh zaplať
říkám
a dívám se
k zemi

pro koho je to slovo
o ptactvu
které neseje nežne
nesklízí do stodol
chtěl bych žít
pane bože

důstojně

modlitba **Lenky Řidzoňové**,
kresba: **Ráchel Konvalinková**

Otevři oči

Byl jeden bohatý člověk, nádherně a vybraně se strojil a den co den skvěle hodoval. (Lk 16,19–31)

Chudoba mnohdy není vidět, ani když leží přímo před našima očima. Naučili jsme se ji přehlížet. Narušuje náš pocit bezpečí. Představa, že bychom mohli být chudí, nás děsí. A mnozí chudí se svou chudobu snaží všemožně zamaskovat. Jedni pořizují dětem nejnovější telefony a jinou techniku. Druzí se hezky obléknou a namalují. Všechno pro to, aby nebylo poznat, že v peněžence prokousala myš díru. Být chudý, to je jak Kainovo znamení na čele. Nikdo se k tomu nechce dobrovolně přiznat. Naše společnost vidí v chudobě vinu jednotlivce. To on selhal. To on se dost nesnažil. Může si za všechno sám. A my ostatní si nad tím myjeme ruce. V Ježíšově době to vnímali jinak. Být chudým nebyla ostuda. Takových bylo všude mnoho. Nevyháněli je z ulic měst kamsi na periferii jako nyní.

Chudoba byla brána jako problém celé společnosti, systému. Proto Ježíš bojoval za celou společnost, za její soudržnost. Za to, aby si lidé jeden druhého vážili. I přesto, že jsou dva světy – jedni, kteří neví co s penězi, a druzí, co řeší, jak přežít měsíc a zaplatit všechny účty. Mezi těmito světy je obrovská propast. A právě tuto propast Ježíš zviditelňuje. Dává chudobě jméno. Lazar, to je: Bůh pomáhá. Lazar nemá střechu nad hlavou, přebývá, tak jako mnoho současných bezdomovců, se svými psy ve vchodu cizího domu. Vlastník domu si jej nevšímá. Zbytky po hostině raději hodí do popelnice, než aby je dal potřebnému. Jako by pro něj neexistoval. Stačí zabořit oči do obrazovky mobilu a ten rušivý svět kolem přestane existovat. Na kontejnery s vyhozeným jídlem u obchodů a restaurací se dá velký zámek a problém vyřešen. Nebo ne?

Jednoho dne chudý Lazar zemře. Nedostane se mu ani pohřbu, ale, jak čteme v Bibli, andělé jej přenesou do Abrahamova klína. Tam je o něj dobře postaráno. Hned nato zemře i onen bezejmenný boháč. Po velkolepém pohřbu se octne v pekle. Tam trpí, ale ani to nezmění jeho pohled na svět. Pořád myslí jenom na sebe, ostatní ho nezajímají. Ani po smrti neukáže žádný soucit s chudými. Řeší jenom sám sebe, své potřeby a jak varovat své bratry, že peklo opravdu existuje. Ne to peklo s čerty a kotli s vařící se vodou z pohádek. Podle některých textů lidé Ježíšovy doby chápali peklo jako jakousi posmrtnou čekárnu na vzkříšení. Ale boháč propásne i tuto svou poslední šanci. Chce jenom, aby Lazar vyběhl jako hrdina z řeckých mýtů zpět do světa a vyprávěl o tom, co na druhé straně zažil. Aby jeho bratry varoval, co je čeká. Jenomže Abraham mu udělá čáru přes rozpočet: Mají Mojžíše a proroky, tak ať je poslouchají. A nám by asi řekl: „Máte Bibli, a když ji neberete vážně, tak už vám nepomůže nic, nepřesvědčí vás ani další vzkříšený.“

Bohatství není chyba. Chybou je špatně je používat. Nežít podle Boží vůle. Kašlat na dvoj-příkázání lásky. Boháč svou šanci propásl. Nechtěl ve svém životě nic měnit a pak už bylo moc pozdě. Ani svou rodinu nezachránil. To, že hleděl jenom sám na sebe a ostatní ho nezajímali, že Zákon a Proroci pro něj byla jen spousta prázdných slov, mělo své důsledky. A má to své důsledky i dnes. Boháč není jenom ten, kdo přehazuje peníze vidlemi, ale každý, kdo v pohodě vyžije a ještě mu troška zbyde. Ježíš nás nabádá: Podívej se, kdo leží před tvými dveřmi? Není v okolí někdo, kdo potřebuje pomoc? Nějaká ►

rodina s dětmi, která tře bídu s nouzí? Starý člověk? Nemocný? Bezdomovec? Uprchlík? Někdokdo, na kom to třeba na první pohled vůbec nejde vidět, protože se stydí? Zajímej se o něj.

Zkus zmenšit tu propast, která vás dělí. Miluj bližního svého jako sebe samého.

Vlasta Groll

ROZHOVOR S FRANTIŠKÁNEM PAVLEM ŠEBESTIÁNEM SMRČINOU

Součástí našeho způsobu života je důvěra v to, že se Pán Bůh postará

O životě v dobrovolné chudobě i službě potřebným

Pavel Šebestián Smrčina je římskokatolický kněz a františkán. Ještě za totality vstoupil do kněžského semináře v Litoměřicích, navázal také kontakt s tajnými františkány. Oficiálně do řádu vstoupil po sametové revoluci. Vysvěcen na kněze byl v r. 1995, poté sloužil ve farnosti v Uherském Hradišti. Později se služebně přesunul do Plzně, kde pomáhal s obnovou komunisty rozprášené františkánské komunity. Na sídlišti Lochotín postupně vzniklo pastorační centrum zvané Domeček. V letech 2003–2020 působil v Moravské Třebové. Za péči o lidi na okraji společnosti získal ocenění Laskavec roku (2017) a Cenu města Moravská Třebová (2018). Od podzimu 2020 působí opět v Plzni jako moderátor společné duchovní správy Plzeň-Severní Předměstí. Známý je mj. díky krátkým zamyšlením, která zveřejňuje na YouTube. V r. 2023 s ním vyšel knižní rozhovor od Ondřeje Havlíčka pod názvem *Františkánskej živel*.

Musím se přiznat, že když jsem k vám šla, čekala jsem starobylý klášter. Trochu mě překvapilo, když jsem namísto toho dorazila k brance hranaté novostavby.

Františkánský klášter přitom v Plzni je...

Když nám v 50. letech sebrali všechny budovy a bratry pozavírali, tak jsme najednou po stáletích neměli klášter. Když nám ho pak v 90. letech vraceli, byla to ruina. Věděli jsme, že stovky milionů, které by oprava tehdy stála, zkrátka nemáme. Pan biskup si ale velmi přál, aby františkáni v Plzni byli. Tak jsme udělali takový holport – my jsme diecézi darovali náš starý klášter, a oni nás nechali bydlet na sídlišti v jednom bytě. Brzo tam ale bylo plno a bylo to neudržitelné. Jednou jsem takhle jel po městě a na sloupu jsem viděl nalepený inzerát, že Škodovka prodává mateřskou školku na sídlišti. Tak jsem tam hned běžel a koupili jsme ji.

Ve vašem bývalém klášteře teď sídlí biskupství?

Ano, jsou tam kanceláře, kněží tam mají byty, je tam diecézní muzeum. Je to zkrátka dobře církevně využité. A my jsme rádi, že se o to nemusíme starat. Mírně tam participujeme jen pastoračně, každé úterý tam sloužím mši.

Pavel Šebestián Smrčina

Co vás vlastně přimělo k tomu stát se františkánem? Bylo to pro vás těžké rozhodování?

Za Pánem Bohem musí jít člověk hlavně touhou. Kdyby ho tam někdo postrkoval, tak to nejspíš nebude mít dlouhého trvání. To znamená, že to někdy není náročné. Člověk se musí rozhodnout, podstoupit volbu – a tím se vzdát jiné možnosti. U mě se ta touha zrodila ještě za totality, v době, kdy františkánský řád oficiálně neexistoval. Věděl jsem ale, že tajně funguje. Mělo to i duchovní kontext. Asi ve 12 letech jsem měl sen, ve kterém jsem viděl Františka, postavu v hábitu, jak mě k sobě zve. Pamatuju si, že jsem tím překvapoval své okolí, když jsem už v tom věku říkal, že budu františkánem. A stalo se. Myslím, že tyhle věci stejně dělá Pán Bůh. Nechá nás, abychom si na to přišli, ale přitom je to vedené z jeho strany.

A jak vaše přijetí do řádu probíhalo prakticky? Kdy jste do řádu vstoupil?

Tehdy to ještě oficiálně nešlo. Ale já jsem se s těmi tajnými františkány už trochu znal. Vyrůstal jsem v Praze, kde měla podzemní církev různé propojky. Jednoho z nich jsem oslovil, ale sám mě od toho lehce odrazoval, že na to není vhodný čas. Místo toho mi poradil, abych vstoupil do semináře a k řádu se připojil později. Já jsem k františkánům ale hrozně chtěl, takže jsem to vyřešil po svém. Když jsem byl asi ve čtvrtém ročníku na gymnáziu, šel jsem za kardinálem Tomáškem, který byl tehdy pražským arcibiskupem. Ten mi poradil, ať si prvně odsloužím vojnu a potom se přihlásím do semináře. A když mě tam nevezmou, mám jít k františkánům. Tak jsem se z gymplu už nikam nehlásil a šel na vojnu. Potom jsem si podal přihlášku do semináře a k mému „zklamání“ mě vzali. Tři roky jsem studoval v Litoměřicích na bohoslovecké fakultě a pak přišla revoluce. Teprve v r. 1990 jsem oficiálně vstoupil do noviciátu.

Můžete ve zkratce popsat, co leží v jádru františkánské spirituality? Co je pro ni specifické?

S nadsázkou lze říct, že všechny řády mají nějaké zaměření činnosti. My františkáni jsme specifičtí tím, že nemáme nic specifického. Naše identita není daná tím, co děláme, ale spíš způsobem života. Svatý František udělal ve 13. století průlom do tehdejšího pojetí víry tím, že namísto zdůraznění vznešenosti a nedostižné přesaznosti Boha se soustředil na pokoru, prostotu a chudobu Syna Božího. Oživil tím pozapomenutý obraz poníženého, chudého Krista. Proto se františkáni nazývají „řád menších bratrů“. František totiž říkal, že musíme být vždycky ti menší. Přicházet ke druhým jako služebníci, jako ti dole. Charakteristickými rysy františkánské spirituality jsou prostota, jednoduchost, chudoba, umenšenosť. A také jsme kající řád, což odkazuje k vědomí toho, že jsme obyčejní hříšníci, kteří potřebují Boží milost.

Františkáni patří mezi tzv. žebravé řády, které žijí ve velké skromnosti, vlastně v dobrovolné chudobě. Co pro vás tento aspekt znamená a proč je pro františkány důležitý?

Kořeny to má v Písmu (Mk 10,17–22; Mt 8,19–20). Není to něco, co bychom si sami vymysleli. Pouze se snažíme následovat Kristův vzor. Těch rozměrů chudoby je celá řada. Jedním z nich je např. solidarita s chudšími. František taky mluví o těle – „bratru oslu“. Tělo má sklon nám vládnout, ale přednost má mít duch. Proto usilujeme o skromnost, abychom předešli tomu, že si budeme něco přivlastňovat, což pak může vést k pýše a sobectví. Dobrovolná chudoba je sebekázeň, aby mi nevládl majetek. Třetí rozměr je určitá míra nekomfortu jako askeze, tedy oběť, jako forma lásky. Když chci být duchovně bdělý, nemůžu mít plné břicho. A pak je tu ještě jeden důležitý aspekt, a to je důvěra v to, že se o mě Pán Bůh postará. Zakoušení Otcovy péče.

Promiňte, jestli je to ode mě šouravé, ale jak jste se vy osobně vypořádával s tím, že se musíte všeho vzdát?

Obecně platí, že bratr nemá soukromé vlastnictví. Když má tzv. věčné sliby, tak se definitivně vzdává veškerého majetku. Kdybych teď vystoupil z řádu, tak odejdu s holým zadkem. Nemám nic. Každý z bratrů se před vstupem vzdává toho, co má. Ne ve prospěch řádu, to by bylo divné. Máme zásadu, že bratr nepřináší do řádu žádné peníze. Sám si vybere, komu majetek daruje. Chudoba se netýká jen peněz, ale taky vůle. František říkal, že bratr, který má ještě měsíc vlastní vůle, je pořád moc bohatý na to, aby byl dobrým bratrem. Kromě majetku se vzdáváme i své vůle (svévole). Slibujeme poslušnost, což znamená, že se dáváme k dispozici v důvěře, že nás skrze poslušnost vede Pán. Řeholní chudoba se bohužel dnes v praxi moc nepromítne. Mám k dispozici mobil, klíčky od auta... Funguju v podstatě stejně jako běžný člověk. Kritériem k užívání hmotných statků by měla být také služba. Můžeme využívat to, co potřebujeme ke službě. Ale nemám a nechci mít nic, co už je navíc. Nebo bych neměl mít.

Proč je vlastně dobré být chudý? Ve společnosti jsme nastaveni tak, že se právě chudobě snažíme ze všech sil vyhnout...

Myslím, že je to typická ukáзка sebeklamu. Obdivujeme Pána Ježíše, ale zároveň se chceme mít dobře. Je to notorický lidský sklon k bláhobytu, přestože v evangeliích jsou příběhy o tom, že takhle to být nemá. Moderní společnost se úměrně tomu, jak opouští ducha evangelia, obrací ke hmotě. S bratry občas děláme tzv. žebravou pouť. Vyrazíme tak, jak jsme. Bez spacáku, bez jídla. Necháváme to na Prozřetelnosti. Buď nás někdo vezme k sobě, anebo přespíme někde na lavičce. Buď nám dá někdo najíst, anebo máme hlad. Ale vstupujeme do prostoru a říkáme: „Pane Bože, já to zkouším. Postaráš se?“ Chceme být chudí i proto, abychom mohli okoušet Boží lásku.

Jakou s tím máte zkušenost?

Člověk se vážně nestačí divit, co všechno zažije. Jak se Pán Bůh stará. Jednou jsme takhle šli, bylo nás celkem pět bratrů. V Blovicích nedaleko Plzně jsme se rozdělili na dvě skupinky s tím, že zkusíme obejít vesnici. Měli jsme zásadu, že nechceme škemrat o komfort – stačí střecha nad hlavou, krajíček chleba a sklenice vody. Druhá skupinka hned v prvním domě narazila na pohádkovou babičku, která je pozvala dovnitř, pohostila, spali v postýlkách... A my nic. Nakonec jsme si večer řekli, že přespíme na seně v kravíně. Ale on to byl opuštěný kravín, který obývala romská rodina. Objevily nás děti a přivedly dovnitř. Rodiče nás sami pozvali, udělali nám bramboráky. Na noc poslali děti spát ke známým a my jsme spali v jejich postelích... Královsky se o nás postarali. Ta babička pak dala na cestu bratrům balíček s jídlem. Když jsme ho rozbalili, bylo tam pět krajíčků chleba a dvojce rybičky. Pět chlebů a dvě ryby!

Před vaším plzeňským angažmá jste dlouhou dobu působil jako představený kláštera v Moravské Třebové. Tam jste mj. spolupracoval s lidmi na okraji společnosti. Jak jste se k tomu dostal?

Vzniklo to potřebou. V té době v regionu neexistovaly žádné sociální služby nasměrované na lidi na okraji. Bezdomovci dříve byli jen ve velkých městech, ale tehdy se začali objevovat i v těch menších, jako je Třebová. Byl z toho strašný problém a nikdo je nechtěl. Byla to neřešitelná a neřešená situace. A tak jsem jim nabídl sprchu, nocleh, matraci... Pomalinku se nám zabydloval dům. Chodili jsme spolu po úřadech kvůli občankám, rodným listům, dárkám... Nakonec u nás bydlelo 60 lidí, nějak se nám to rozrostlo. Funguje to dodnes, ale mezitím situace dohnaly i jiné instituce, takže už to na nás tolik neleží.

Připadá mi zajímavé to střetnutí dobrovolné a nedobrovolné chudoby...

Vždycky říkám, že otevřít se bezdomovci je hrozně nebezpečné. Dokud je to ten bezejmenný bezdomovec, kterému dám desetikorunu, abych se ho zbavil, tak to se mnou nic nedělá. Ale jakmile ho znáte jménem, mluvíte spolu, navážete vztah, znáte souvislosti, tak už je vám trapné ležet v posteli a vědět, že on spí venku. Otevření se a přiblížení se těmto lidem je konfrontace, které se lidé bojí, a proto hledají záminky, proč to nedělat. My jsme ten krok udělali a je to velký náraz. Je to nastavené zrcadlo. Konfrontace, která byla i pro nás usvědčující. Museli jsme s vlastním komfortem dolů. Zajímavé bylo, že když tito trosečníci života zjistili, že máme trošku jiný kód než mít co nejvíce, došlo jim, že toho sami také tolik nepotřebují. Uvědomili si, že jejich život může být kvalitní, i když nemají na účtu miliony. Myslím, že i setkání s tou „naší“ chudobou pro ně bylo obohacující.

Jaké životní příběhy tito lidé mají? Stereotypním názorem je, že bezdomovci končí na ulici vlastní vinou.

V drtivé většině případů byly tou hlavní příčinou vztahy. Nebyl milovaný, nebyl chtěný, byl ponížovaný... Deprivace života v raném dětství bývá často hlavní příčina toho, že nakonec takhle dopadne. Samozřejmě bezprostřední příčinou pak bývá ztráta zaměstnání, rozvod, alkohol atd.

Co vlastně lidé bez domova nejvíce potřebují?

Jejich základní potřebou je navrácení důstojnosti. Sice si navenek říkají o peníze, ale když jim dám desetikorunu, tak jim tím nepomůžu. Ve skutečnosti potřebují přátelství, úctu, lásku, místo v srdci. Je to náročný a dlouhý proces. Ale když člověk vytrvá, tak to přináší ovoce.

Jak si naše společnost vede v přístupu k potřebným? Jak jsme na tom se solidaritou, laskavostí?

Úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se chová k těm nejzranitelnějším. A v tom se bohužel ukazuje, že naše společnost je často ►

na školce brněnské evangelické mládeže v Moravské Třebové (2016)

bezuzdná, sobecká, nespravedlivá. Nechci si nalhávat nic hezčího. Ale pozor, český národ má jednu zvláštní vlastnost, a tou je situační solidarita. Když je povodeň, tak jsou najednou všichni horliví a jdou se dobrovolně patlat v blátě. Umíme se nadchnout, nastartovat. Ale nemáme výdrž.

Jak můžeme společenské klima měnit? Co můžeme udělat?

Příklady táhnou. Nechci ukazovat na sebe, ale třeba když se ve Třebové řekne „františkáni“, tak všichni dobře vědí – péče o bezdomovce. I ti naši „nepřátelé“, kteří nemají rádi církev, uznají, že tohle se nám daří. A pak odvaha žít v pravdě. Žijeme v různých optikách, média mají velkou moc. Máme mít odvahu říct pravdu i tam, kde se jí netleská. Nehrát divadlo, že je všechno v pořádku. Nemusím nikoho obviňovat, ale říct to.

**Co podle vás člověk opravdu potřebuje?
Je možné nějak rozeznat skutečný
nedostatek od hamižnosti?**

Jednoduchá rada zní: dobrovolně se zbavit komfortu. Ten se nám stal otroctvím. Kdesi jsem četl, že někdo zadal umělé inteligenci otázku, co by udělala s lidstvem, kdyby chtěla být ďáblem. A jedna z věcí, kterou umělá inteligence v odpovědi zmínila, byla: „Ještě víc bych posílil závislost lidí na komfortu.“ Protože když potom lidé slyší výzvy, aby se podělili, pomohli, byli solidární – tak to neudělají, protože by to omezilo jejich pohodlí. Ignác z Loyoly rozlišuje věci na nutné, potřebné, užitečné a nadbytečné. Nutné věci jsou k tomu, abych neumřel. Potřebné věci jsou „spodní komfort“ – abych mohl žít důstojný život. Užitečné věci jsou ty, bez kterých můžu v pohodě žít, ale jsou mi k užítku. A pak jsou ty nadbytečné. Chce to ducha pravdivosti umět věci, které užívám, zařadit a podle toho s nimi naložit.

**Co říkáte na názor, že farář by měl být
chudý, aby byl autentický a morálně
důvěryhodný?**

Láká mě pohrát si s protestantským způsobem uvažování v této věci (nakolik mu rozumím). Pro Husa, Viklefa, Luthera tohle bylo téma. Viděli nositele nějakého ideálu, kteří ho ale nežili. Kázala se voda, ale pilo víno. A otázka zněla, jestli v tom může působit Duch svatý. Jestli Boží milost ve svátostech a úkonech církve působí, i když je kněz nehodný. Protestantismus se přikláněl k tomu, že spíš moc ne. Katolictví naproti tomu říká, že i když nositel zvěsti je lidsky ne-

hodný, jeho služba byt' značně nevěrohodná, má ve svátostech Boží moc. Když řeknu, že jedna a jedna jsou dvě, je to pravda, i kdybych byl lump. Ale řekl bych to tak, že pokud někdo chce hlásat evangelium, musí je sám žít. Pokud chce být svědkem, musí existovat koherence mezi jeho slovy a životem. Pokud to tak není, je to trapas. Pán Bůh ho bude soudit sám.

připravila Adéla Rozbořilová, foto: ARO, Benfoto

SOCIÁLNÍ OTÁZKY

Bydlení jako zrcadlo chudoby v Česku

Řešení nepříznivé situace je v nedohlednu

Jedním z nejvážnějších sociálních problémů dnešní České republiky, zřejmě tím vůbec nejnaléhavějším, je špatná dostupnost bydlení. Česko se v tomto ohledu řadí mezi ty nejhorší státy v Evropě, spolu s Maďarskem a pobaltskými zeměmi. Podle rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva z ledna 2025 Česká republika porušuje právo na bydlení garantované Evropskou sociální chartou.

Současná situace je důsledkem několika faktorů, dlouhodobě se prohlubuje a jednoduché řešení neexistuje. Stavět více bytů samo o sobě nepomůže, pokud je jejich cena pro lidi s nižšími a stále více i středními příjmy příliš vysoká. Ceny nájmu kopírují růst cen nemovitostí, a souběžně s cenovou nedostupností nových bytů se tak stále méně dostupným stává i nájemní bydlení. V situaci, kdy obce často nedisponují téměř žádnými byty pro sociální bydlení, neexistují

téměř žádné prostředky, jak pomoci těm, kdo se ocitli v krizi, kdo přišli o domov.

Bydlení je zcela zásadní lidskou potřebou. Právě proto se tu ukazuje v jakémsi zrcadle většina problémů společnosti. Podívejme se na ně postupně. Prvním problémem dnešní České republiky, který se v problematice bydlení ukazuje, je zvyšování rozdílů mezi jednotlivými regiony. Ceny bytů se nejvíce zvyšují v Praze, dále v Brně a ve velkých městech, tedy všude tam, kde je největší nabídka pracovních míst a nejlépe fungující infrastruktura. Kvůli nedostupnému bydlení se stěhuje stále více lidí nejen do velkých měst, což na jedné straně zvyšuje poptávku a působí tlak na další zvyšování cen, na druhé straně v regionech, odkud se odchází, to přispívá k dalšímu chudnutí a rozpadání sociální struktury.

Bydlení je špatně dostupné především pro mladé lidi. Ti starší už často mají vlastní bydlení pořízené v době, kdy byly hypotéky přístupnější, případně v privatizaci někdejších státních bytů. Mladí, pokud nemají to štěstí a byt nezdědí po ►

rodičích či jiných příbuzných, se tak ocitají v situaci, kdy si nemohou dovolit koupi bytu a jsou odkázáni na bydlení v nájmu, které je ze své podstaty nejisté, protože běžnou praxí je řetězení nájemních smluv, jež zbavuje nájemníky jistoty a vždy po roce je vydává na milost a nemilost pronajímatelům. Dlouhodobé nájemní smlouvy, které dávají nájemníkům jistotu, jsou přitom běžné v zemích na západ od nás – tedy tam, kde cena bydlení neroste tak strmě jako v „naší“ střední a východní Evropě.

Nejistota ohledně vlastní budoucnosti je také jednou z podob chudoby. Nejde o chudobu ve smyslu materiálního nedostatku, ale nedostatku příležitostí, důvěry v budoucnost. Pokud tato chudoba postihuje mladé lidi, ochromuje už v samém počátku možnosti jejich rozvoje. Nejisté bydlení jde ruku v ruce s nejistým zaměstnáním. Pochopitelně to má vliv na ochotu uzavírat manželství a trvalé partnerské svazky a vytvářet rodinu. Důsledkem je „demografická chudoba“ celé společnosti.

Bydlení je také zvláště citlivé pro lidi v situacích životních krizí, jako jsou lidé po rozvodu, rozchodu, matky samoživitelky, senioři po ovdovění. Špatně dostupné až nedostupné bydlení zhoršuje „sociální zdraví“ společnosti, v níž víc a víc lidí padá na dno, vypadáva ze sociální sítě a tím ji zároveň zeslabuje. Má ale vliv i na zdraví

reálné, počínaje psychickými problémy a onemocněními a konče vážným zdravotním stavem lidí trvale bez domova.

Jak už bylo řečeno v úvodu, problém nedostupného bydlení nemá snadná a rychlá řešení. V dlouhodobém horizontu by řešením mohla být kombinace postupného budování fondu obecních a sociálních bytů („vídeňský model“), vyšší míry bytové výstavby obecně, vyššího zdanění nevyužívaných (spekulativních) bytů. Snaha o řešení nedostupnosti bydlení je zároveň snahou o odstraňování či zmenšování chudoby v jejich různých podobách.

Filip Outrata, teolog a publicista, foto: pexels.com

BIBLISTIKA

Ježíš a sociální realita jeho doby

Podobenství Lukášova evangelia se staví proti římskému útlaku

Pročítáme-li Lukášovo evangelium, opakovaně se vrací otázka sociální spravedlnosti. Nevystupuje pouze z podobenství o boháčích, ale týká se působení Jana Křtitele, kázání na rovině nebo celníka Zachea, který dává polovinu chudým (Lk 19,8).

Historické souvislosti

Posuneme-li se od evangelisty Lukáše k Josefu Flaviovi a přibližně době Ježíše, bylo v Galilei 204 měst či vesnic a život byl organizován hlavně na vesnické úrovni. Města byla populačně i ekonomicky silná a mnohé vesnice byly obydleny lidmi vlastními kvalitní půdou. Jižní

Galileu obývali převážně Židé a region byl charakterizován jako zemědělské území s menšími usedlostmi. Města Seforis a Tiberias měla významný vliv na sociální i ekonomické poměry v regionu a tvořila svým provozem i výstavbou prosperující ekonomické prostředí, kde fungoval obchod. Horní Galilea, tedy území na severu, je hornaté a její obyvatelstvo bylo konzervativní, zemědělské, převážně židovské, a nemuselo nutně požadovat totéž, co obyvatelstvo Galileje jižní (dolní), kde působil Ježíš.

Kafarnaum bylo v čase Ježíše osídleno zhruba 600 až 1500 obyvateli a archeologický průzkum prokázal existenci rodinných domů a vil, jakož i zemědělských usedlostí, které můžeme vidět za podobenstvími (Lk 12; Mk 12 a dalšími). Kritika společenských poměrů se týkala těch, kdo byli strůjci veřejného života a tvořili elitu politickou, ekonomickou i náboženskou, jež žila ve městech.

Podobenství jako zrcadlo doby

Za Ježíšovými podobenstvími mohou stát sociální poměry za panování Heroda Antipy a obdobná praxe v Itálii i římských provinciích utvářela kontext Lukášových adaptací. Řada badatelů zastává názor (J. Kloppenborg, E. van Eck, J. Jeremias), že zemědělská sociální realita skrytá za podobenstvími není zanedbatelná a ve své době mohla výrazně ovlivňovat význam Ježíšovy kritiky, neboť to byly obrazy ze světa a praxe jeho posluchačů.

Panující třída (elita) tvořila zhruba 2 % populace a kontrolovala více než 65 % zemědělské půdy i moře. Produkci polí a rybolov zajišťovala manuální práce otroků a nájemců půdy. Regionální elity vybíraly rozmanité poplatky, cla a nájmy, regulovaly distribuci zboží a bohatly, o čemž svědčily jejich domy i honosné veřejné budovy. Horní vrstvy dbaly o oděv či zevnějšek, nosily šperky a nakupovaly půdu i otroky, čímž dávaly najevo své společenské postavení. Životní styl bohatých vedl k nárůstu drahoty a poptávce po otrocích, jakož i ke ztrátě živnosti drobných řemeslníků. Loajální horní

vrstva neváhala využívat nátlak a římskou armádu k potlačení rebelií. To vše vyvolávalo společenské napětí a touhu po odplatě.

Charitativní prostor mezi domácím a veřejným společenským prostředím vyplňovaly náboženské komunity, jež zajišťovaly potřebné služby pro své členy. Vztahy patron-klient byly nedílnou součástí života, neboť společenská vrstva s politickým vlivem zasahovala do života prakticky každému. Vysoká míra městské mortality znamenala, že ani rodinný život nenabízel stabilní postavení a mohl záviset na širších sociálních vazbách.

Ježíš volá Zachea (byzantská mozaika z 11. stol.)

Sociální prorok

Potřeba legitimizace síly a nastavení městské společnosti vzhledem k viděné nebo zakoušené krutosti, které se nevyhýbali ani vzdělaní králové a císaři, vedla k tomu, že chudí byli mimořádně zranitelní. Násilná podobenství (Lk 19,11–27) či přirovnání (Lk 11,21–22) pracují s vnímáním dobové reality, a ač se jedná o fiktivní formy, drsnost jednání postav nemusí být nadsazená. Dlouhý čas vlády Heroda Velikého byl pro obyvatele finančně obtížný, neboť výdaje panovníka rostly a bylo nutné na ně získávat prostředky. U toho však nezůstalo a Židé po Herodově smrti svědčili v Římě, že „mnoho lidí zahubil a zmučil celá města“. Zároveň se ►

v Palestině dlouhodobě udržovala nedůvěra k hasmoneovským i herodovským panovníkům, která charakterizuje celé 1. století př. n. l.

Kázání Jana Křtitele prezentovaná Lukášem (Lk 3,10–14) mohla být vnímána jako zásadní kritika dvora či královských úředníků a mohla být velmi populární u těch, kdo trpěli ekonomickým útlakem. Jestliže byla Galilea centrem židovských revolucionářských idejí, které mohly obsahovat představu mesiáše-osvoboditele (Lk 3,15), na druhé straně stáli obránci politického statu quo, kteří byli z vyšších společenských a náboženských kruhů. Společnost byla rozdělená sociálně, nejen národnostně či nábožensky, a Ježíšovo vystoupení se bez sociálních důrazů neobešlo. Definovat Ježíše jako sociálního proroka (blízkého kynikům), jehož antagonistou je římská říše (Jesus Seminar – J. D. Crossan, M. J. Borg), není tedy nepatřičné.

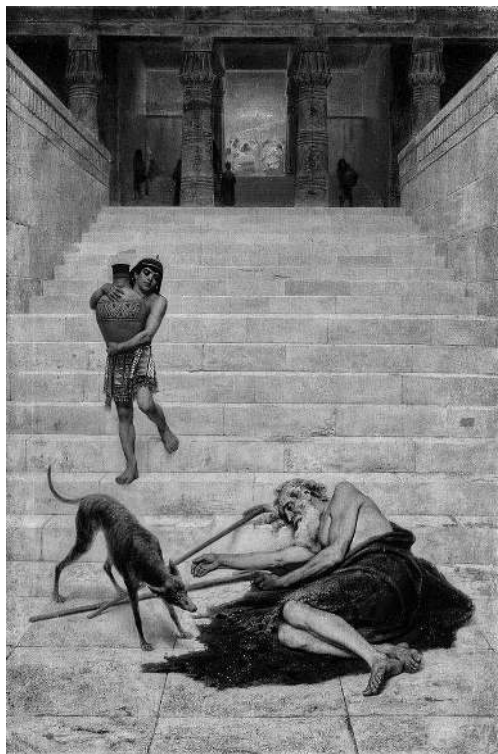
Proti Římu

Podobenství sehrávala v Ježíšově vystoupení podvratnou funkci a volala po změně „království Říma“ (pax Romana) a „království chrámu“ za jiné království. Přiblížení se království Božího bylo voláním po jednotě, spravedlnosti i odpuštění a bylo náboženskou, sociální, ekonomickou i politickou kritikou aktuálního stavu společnosti včetně její zbožnosti.

Ježíšův étos působí dojmem, že je utvářen ve vztahu k situaci (ad hoc) a je nedílnou částí symbolického morálního systému jeho kultury. Zranitelnost těch, kteří byli systémem správy majetku a daňovou politikou posláni na samé dno společnosti nebo byli lidsky degradováni, se odráží v Ježíšových blahoslavenstvích (Lk 6,20–26), která jsou i klíčem k podobenstvím o bohatcích. Ježíšova podobenství měla mít spíše praktický efekt, jenž komplexně postihoval negativní dopady ekonomické hierarchie společnosti, zasahoval do otázek cti a povědomí

o sobě samém, korigoval vnímání rituální nečistoty nebo autority a nastavil měřítko lásky k Bohu i bližnímu, jež však můžeme nalézt také u stoiků.

Podle S. F. G. Brandona měl Ježíš velmi blízko k programu zélotů a podle van Ecka čtením podobenství „proti zrnu/obilí“ je zachována pozice, při níž podobenství Galilejce Ježíše proklamují „království Boží“ tváří v tvář útlatu působenému králi loajálními Římu a chrámovou elitou.

Lazar u boháčova domu (Fjodor Bronnikov, 1886)

Lukášovo evangelium tedy má svůj sociálně-ideologický náboj, jenž koliduje s důrazy stoiků a apeluje na posluchače z městské střední vrstvy.

Jiří Lukeš, biblista a pedagog HTF UK, mezeitulky redakční, foto: wikipedia.com

Kdy jste se v životě cítili chudí a kdy bohatí?

Chudý jsem se cítil jako malý kluk, když ostatní hráli na zamrzlé řece hokej a naši neměli na to, aby mi koupili hokejku. Bohatý (a zahanbený) jsem se cítil na Krétě, když jsem jako turista scházel k přístavní hospodě a procházel kolem nuzných chatrčí místních rybářů a nahlédl otevřenými dveřmi do jejich jediné místnosti.

Pavel Balusek, pastorační pracovník

Cítím se chudým i bohatým zároveň, jedno bez druhého není možné. Cítím se bohatým, žiji-li ze svého skutečného já, tedy z toho, čím jsem byl již před svým narozením v Boží mysli, kdy moji rodiče jen pomohli této myšlence k existenci v prostoru a čase. Jsem, stejně jako každý z nás, konkrétní aktualizací přítomnosti Boží na tomto světě. Chudým se cítím v tom, když prožívám, že já sám na tom nemám žádnou zásluhu, a čím se cítím chudším, tím intenzivněji umožňuji Bohu, aby v mém skutečném já žil on.

Ladislav Heryán, salesián

Když jsem dostala tuhle otázku, vybavila se mi okamžitě vzpomínka na situaci, kdy jsem se cítila bohatá a současně natěšená, že mohu konat dobré skutky. Není to příjemná vzpomínka, oni „potřební“ naléhali na další dobré skutky. Říkali, že se má pomáhat, že Ježíš lidem pomáhal. Dobrá, byť drahá zkušenost. Nevzpomínám si, že bych se někdy ocitla zcela chudá, bez peněz. Naopak, v tomto ohledu se mám dobře. A když

se podívám, kolika dobrými lidmi jsem obklopena, cítím se hodně bohatá.

Anna Hejlová, vysokoškolská pedagožka

Chudou jsem se cítila jako dítě. Šla jsem z nemoci do nemoci. Když to vypadalo, že si vydechnu, přišel úraz. Pocit nepřiměřenosti svých možností vzhledem k nárokům mě neopouštěl. Nepochybně to souviselo i s tím, že jsme se jako rodina stěhovali ze země do země. Až v dospělosti se vše začalo lámat. Zvykla jsem si v Čechách, překonala nemoc a začala zjišťovat, že mám dovednosti, které činí život dobrodružným. A stárnutí – nyní je mi jednačtyřicet – je pro mě vyložené hledání a nacházení pokladů.

Tereza Matějčková, filozofka

připravila **Kar**, foto: pexels.com

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 29. dubna a 13. května vybíráme:

Lidé

- SR potvrdila volbu farářky Drahomíry Duškové Havlíčkové ve farním sboru v Čáslavi a volbu Filipa Němečka za jáhna v Chomutově.
- SR souhlasila s úpravou výše úvazků třebičských farářů: se snížením úvazku Martiny Zuštinové a se zvýšením úvazku Filipa Boháče. SR dále souhlasila se zvýšením pracovního úvazku seniorátní farářky Poděbradského seniorátu Miloslavy Hofmanové.
- SR souhlasila s ukončením zaměstnaneckých poměrů Magdaleny Trgalové a Jiřího Orta. SR zároveň vyjádřila vděčnost za jejich dosavadní službu, váží si jejich ochoty podle potřeby i nadále sloužit v církvi a oběma zachovala způsobilost k ordinované službě farářů v ČCE.
- SR udělila Jiřímu Burešovi dlouhodobé studijní volno v termínu od 8. 6. do 7. 9. 2025.
- SR souhlasila s vysláním Elišky Vančové do skupiny mladých teologů Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE).
- SR vzala na vědomí zprávu kandidáta služby v církvi Milana Kocandy a jeho mentora z třítydenní bohoslovecké praxe ve sboru v Moravci. Dále SR vzala na vědomí zprávu kandidáta služby v církvi Michaela Křivánka a jeho men-

tora z třítydenní bohoslovecké praxe ve sboru ve Vrchlabí.

- SR jmenovala Jana Soběslavského členem rady školské právnické osoby (ŠPO) Školy příběhem – církevní základní školy a gymnázia („Filipka“ a „EGy“) a prodloužila jmenování Heleny Najbrtové členkou rady této ŠPO na další pětileté období.
- SR přijala rezignaci Zlaty Čajanové na členství v dozorčí radě Diakonie ČCE a vyjádřila vděčnost za její dosavadní působení. SR dále povolala za členku dozorčí rady Diakonie ČCE řádně zvolenou náhradnici Martu Zemánkovou.

Aktivity

- SR souhlasila s uvolněním mimořádné jednorázové finanční pomoci ve výši 50 000 Kč pro krajské sbory na Ukrajině z Fondu charitativní a sociální pomoci.
- SR se na konci dubna sešla s výborem Spolku evangelických kazatelů. Tématem jednání byla zejména příprava projektu týmové spolupráce farářů a farářek a dále zhodnocení průběhu letošního a příprava příštího ročníku Farářského kurzu.
- SR se podrobně zabývala přípravou na 3. zasedání 36. synodu ČCE, které proběhlo od 15. do 17. května 2025 v Komunitním centru Matky Terezy v Praze na Chodově. SR vzala na vědomí osnovu připravované prezentace o průkopnických místech, kterou pro zasedání synodu připravila pracovní skupina pro průkopnická místa.

- SR vzala na vědomí zápis ze společného jednání reprezentantů samosprávy Pardubického kraje, města Žamberk, městyse Kunvald, ředitelů muzeí a zástupců ČCE, které se konalo v Kunvaldu 27. března 2025, a souhlasila s pokračováním příprav vedoucích k případnému prodeji kunvaldského Domku Na Sboru samosprávě Pardubického kraje.
- SR se podrobně zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a vzala je na vědomí.
- Na konci dubna proběhlo pravidelné čtvrtletní setkání SR se členy správní rady Diakonie ČCE.
- SR vyjádřila vděčnost ústřední církevní kanceláři za přípravu a realizaci tradičního setkání SR se zástupci seniorátních výborů, které proběhlo poslední dubnový víkend v Horském domově v Herlíkovicích. SR se na základě podnětů vzešlých z tohoto setkání velmi podrobně zabývala situací malých sborů církve.
- SR vzala na vědomí zprávu Jiřího Tenglera z jeho účasti na synodu Evangelické zemské luterské církve Saska, který se konal v polovině dubna 2025 v Drážďanech.
- aby nepodepisoval nájemní smlouvu, bude-li sjednána na dobu delší než 5 let.
- SR v roli jediného akcionáře společnosti ČCE Reality a.s. vzala na vědomí zápis z jednání představenstva společnosti ČCE a evidenci pozemků ve vlastnictví ČCE Reality a.s. k 8. 4. 2025. SR dále jako jediný akcionář v působnosti valné hromady této společnosti schválila řádnou účetní závěrku za rok 2024, převedení zisku po zdanění za účetní rok 2024 do Fondu oprav a investic a schválila odměny představenstva a dozorčí rady.
- SR vzala na vědomí zápis z pravidelného jednání Investičního výboru SR spojeného s jednáním správní rady Investičního fondu ČCE (A) a správní rady Investičního fondu ČCE (B), které se uskutečnilo na konci dubna 2025.
- SR vzala na vědomí žádost sboru v Praze 1 – Starém Městě ve věci rekonstrukce a rozšíření sborového domu a na základě prvotního seznámení se s tímto investičním záměrem se setkala se zástupci sboru k detailnějšímu představení záměru. Po proběhlé schůzce SR souhlasila s přijetím závazku přesahujícího 2 mil. Kč (dle čl. 22 odst. 2 Řádu o hospodaření církve).

Hospodářské věci

- SR vzala na vědomí upravený návrh nájemní smlouvy farního bytu pro bývalého faráře včetně jejího dodatku a informaci o jednání statutárních zástupců církve, seniorátu a farního sboru v Mělníku 5. 5. 2025. SR konstatovala, že jednání, které vedlo ke stávající situaci, není přijatelnou praxí. SR nadále upozorňuje na rizika spojená s takto pojatým závazkem sboru, nicméně zrušila své předchozí usnesení z 13. 12. 2022, v němž uložila seniorátnímu výboru Poděbradského seniorátu,

Hof

KAZATELSKÁ MÍSTÁ

FS Náchod-Šonov hledá faráře/farářku

Sbor Náchod-Šonov vyhlíží nového faráře nebo farářku od 1. 9. 2026.

Více informací o sboru a jeho očekávání jsme umístili na naši webovou stránku <https://nachod-sonov.evangelnet.cz/>.

Kontakt (kurátor Petr Kočíčka):

kocicka.p@seznam.cz, tel. 605 124 525►

FS Křížlice hledá farářku/faráře

FS Křížlice hledá farářku/faráře s nástupem v průběhu prvního pololetí 2027. Bližší informace poskytne kurátor Jiří Kužel (mail: mudrkuzel.jiri@seznam.cz, tel.: 775 364 500).

FS Jimramov hledá farářku/faráře

Hledáme farářku/faráře na plný úvazek od prázdnin 2026 nebo dle dohody. Nabízíme prostorný byt se zahradou na faře. Očekáváme laskavé duchovní vedení, nabízíme vlídné přijetí. Bližší informace k dispozici u kurátorky Jany Kadeřávkové (mail: info@chalupa-vysocina.cz, tel. 605 853 307).

ÚMRTÍ

Zemřel farář Jan Šoltész

V neděli 27. dubna 2025 zemřel ve věku 93 let bratr Jan Šoltész (1931–2025), vikář v Praze-Libni, Plzni-Západním sboru, Chrástu u Plzně a farář v Chrástu u Plzně, v Plzni-Korandově sboru, v Přešticích a v Plzni-Západním sboru. Bohoslužebné rozloučení s Janem Šoltészem proběhlo v sobotu 17. května 2025 v evangelickém kostele v Plzni-Západním sboru. Děkujeme Pánu Bohu za život bratra Šoltésze a zarmoucené rodině vyprošujeme Boží potěšení.

Zemřel farář Jaromír Dus

V sobotu 17. května 2025 zemřel ve věku 86 let bratr Jaromír Dus (1938–2025), vikář v Kaplici, Táboře a Praze-Vršovicích a farář v Praze-Vinohradech. Mezi lety 1971–1989 mu byl komunistickým režimem odebrán státní souhlas, v letech 1971–1972 byl vězněn za údajné podvra-

cení republiky. Po revoluci působil také jako vězeňský kaplan.

Bohoslužebné rozloučení s Jaromírem Dusem proběhlo v pátek 30. května 2025 v Husově kapli Českobratrské církve evangelické v Praze-Libni.

Děkujeme Pánu Bohu za život bratra Dusa a zarmoucené rodině vyprošujeme Boží potěšení.

Zemřela Alena Zikmundová

V úterý 20. května 2025 zemřela ve věku 97 let sestra Alena Zikmundová, rozená Hromádková (1928–2025), vdova po lékaři a diakonu Vojtěchu Zikmundovi. V 90. letech pracovala v ústřední církevní kanceláři jako asistentka synodního seniora, řadu let působila také jako sborová sestra ve Vizovicích.

Bohoslužebné rozloučení s Alenou Zikmundovou proběhlo v sobotu 31. května 2025 v evangelickém kostele Horního sboru ve Vsetíně.

Děkujeme Pánu Bohu za život sestry Aleny Zikmundové a zarmoucené rodině vyprošujeme Boží potěšení.

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Česko-německý seminář Herlíkovice 2025

V termínu 23.–28. 8. 2025 se ve Strážném uskuteční další z česko-německých seminářů, tentokrát na téma „Never again! Fráze, závazky nebo činy?“ Objevte s námi, co pro nás osobně znamená „Už nikdy víc...“ – válku? Ztrátu svobody? Nenávisť vůči menšině? Programem nás provedou historici, jazykovědci, archiváři a další. Krkonoše jsou prostorem, kde se odehrávaly neblahé kapitoly česko-německých dějin, které bychom neradi opakovali, ale mohou být odrazovým můstkem pro naše vlastní postoje a pře-

mýšlení. Otevřeme prostor pro diskusi, hraní a tvoření nad tématem, co dnes znamená „Nikdy víc...“ a jak to říct v našem životě.

Budeme vycházet z místní historie i z obecných a zahraničních zkušeností. Seznámíme se s moderními přístupy v historicko-politickém vzdělávání.

Pobyt připravuje SEM Přátelé Herlíkovic s dobrovolnickou službou Action Sühnezeichen Friedensdienste.

Cena pobytu: 2500 Kč/osoba za celý pobyt včetně stravy a ubytování.

Bližší informace o programu a přihlašování naleznete na webu

<https://pratele-herlikovic.evangnet.cz/seminar-2025/>.

DUCHOVENSÁ SLUŽBA

Ordinace absolventek teologického kurzu

V neděli 1. 6. 2025 ve 14.00 byly v evangelickém kostele v Lozicích ordinovány výpomocnými kazatelkami absolventky teologického kurzu Theofil: Lada Aldini, Anna Lapčíková (Hrubantová) a Jana Brahová. Ordinoval je synodní senior Pavel Pokorný.

Všem absolventkám gratulujeme a přejeme Boží požehnání v jejich službě.

POMOC

Pobyty pro Ukrajinu

Ukrajínští dobrovolníci a jejich vedoucí denně nesou tíhu bolesti druhých. Stojí v první linii emoční a duchovní péče. Přinášejí Boží přítomnost těm nejzranitelnějším – vdovám a dětem padlých vojáků. Podpořte sbírku na pobyty, kde si mohou odpočinout, načerpat sílu a přijmout fyzickou, psychickou a duchovní podporu. Více na pobytyproukrajinu.cz.

Děkujeme.

Jakub Zajíc

VZDĚLÁVÁNÍ

Hebraicum: Biblická hebrejšтина

Evangelická teologická fakulta otevírá kurz biblické hebrejštiny pro mimofakultní veřejnost. Po absolvování kurzu je student schopen samostatně číst a rozumět textu Hebrejské bible. Kurz se skládá ze čtyřtýdenního úvodního soustředění a navazujících dvou semestrů studia biblické hebrejštiny. Během kurzu se student seznámí s gramatickým a syntaktickým systémem biblické hebrejštiny a naučí se potřebnou slovní zásobu.

Úvodní část kurzu v měsíci září uvádí formou čtyřtýdenního soustředění do hebrejského písma, fungování jmenných tvarů a pravidelného slovesa (denně od 9:00 do 12:30, ve dnech 7. – 12. 9. 2025 probíhá výuka v Chotěboři).

Druhá část kurzu probíhá v zimním semestru ve středu dopoledne (10:05–11:35) a soustředí se především na nepravidelná slovesa.

Třetí část kurzu v letním semestru (v tutéž dobu) je věnována syntaxi, problematice časů a šířeji žánrů v biblické hebrejštině. Součástí kurzu je od samého počátku četba a překlad biblického textu. Výuka začíná v pondělí 1. září 2025 v 9:00 na ETF UK (Praha 1, Černá 9) ve velké posluchárně v 1. patře. Cena kurzu je 4 000 Kč. Přihlášky je možné podávat od začátku června do konce srpna 2025 e-mailem na adresu international@etf.cuni.cz nebo poštou na adresu:

Zahraniční oddělení ETF UK (Hebraicum)
Černá 9, 110 00 Praha 1

Případné dotazy zodpoví a bližší informace dodá doc. Petr Sláma, Ph.D. (tel. +420 734 252 006).

MOJE CÍRKEV

*Bard evangelických písní. (Setkání s Milošem
Rejchrtem v Boskovcích, 20. 5. 2025.)*

foto: Tomáš Trumpeš

Loutkové divadlo přibližuje biblické příběhy

Seniorát Ochranovský

Velkým bohatstvím naší církve je její rozmanitost. V seriálu o seniorátech dáváme zaznít hlasům z jednotlivých regionů, ale chceme také podpořit myšlenku celocírkevního společenství. Jako poslední se v tomto čísle představí seniorát Ochranovský. Počtem sborů (8), farářských úvazků (3) i členů (516) je ze všech nejmenší a má své zvláštnosti. O práci a životě ve sborech původně patřících do Jednoty bratrské jsem hovořila se seniorem a farářem v Turnově Ondřejem Halamou.

Jak se ocitlo osm sborů původně z Jednoty bratrské v náruči ČCE a proč se seniorátu říká Ochranovský?

Na sklonku minulého tisíciletí došlo v Jednotě bratrské ke schizmatu, kdy neocharismatické hnutí nabylo většinu a po svém se vypořádalo s původními sbory, které charismatické nebyly, byly spíše v dobrém slova smyslu tradiční. Propustilo některé kazatele, vyloučilo členy a potom na svém synodu v říjnu roku 1999 zrušilo pět sborů. Takže v té chvíli jsme se ocitli v právním vakuu a hledali jsme nějakou možnost, jak existovat dál. V listopadu 1999 se konal synod Českobratrské církve evangelické a tam jsme podali žádost, zda by mohl tyto naše sbory, původně patřící do Jednoty bratrské, přijmout do svého společenství. A synod ČCE to projednal a téměř jednoglasně přijal, že vedle svých třinácti územních seniorátů vytvoří čtrnáctý, který nebude územní, ale řekněme spíše konfesijní a budou do něj patřit ty naše osířelé sbory. Na-

konec jich bylo devět. Od 1. 1. 2000 byl ustaven Ochranovský seniorát. Jméno dostal podle historického Ochranova (Herrnhutu), který kdysi také přijal vyháněné členy Jednoty bratrské.

Ondřej Halama

Mají tyto sbory nějaké specifické postavení?

Název sboru zní „Ochranovský sbor při Českobratrské církvi evangelické tam a tam“, aby mohl existovat podle našeho právního řádu. Církve se inspirovala tím, že již existuje „Německý mluvící sbor při ČCE v Praze“. Ochranovský seniorát je jednou z provincií světové Jednoty bratrské – Unitas Fratrum, která je dozorovaná Evropskou kontinentální provincií. V současnosti máme osm sborů (dva se mezitím sloučily v jeden), dvě farářky, dva faráře a jednoho jáhna. Celkem tři kazatelské úvazky.

Co vás spojuje a co rozděluje se zbytkem ČCE?

Toho, co nás spojuje, je myslím dost. Tak například moje generace prošla stejným vzděláním, to znamená absolvováním tehdy ještě Komenského evangelické bohoslovecké fakulty. S mnoha faráři ČCE jsme kolegové a kamarádi. A dá se říct, že na mnoha místech spolupracovala ČCE s tehdejší Jednotou od 60. let velice úzce. Na několika místech fungovala dlouhodobě spolupráce, že jednou za měsíc přijížděl evangelický farář do našeho sboru a náš kazatel zase k evangelíkům. Nebo tam, kde byl náš sbor, ale ne evangelický, chodili evangelíci do našich shromáždění. S vděčností vzpomínám také na svého tatínka, který byl blízkým přítelem starozákonníka a profesora z teologické fakulty Jana Hellera. Byli stejný ročník a letos si připomínáme 100 let od jejich narození. Toho, co nás spojuje, je hodně. Ostatně i můj bratr Jindřich Halama dlouhá léta učil na Evangelické teologické fakultě.

Čím jsou sbory Jednoty bratrské specifické?

Myslím, že to jsou tři věci: První je, že vydáváme Hesla Jednoty bratrské. Ta se stala, dá se říct, součástí života mnoha protestantských církví u nás. Ta druhá věc je, že v rámci bohoslužby používáme širší liturgii. To znamená, že před kázáním je vyznání vin a vyslovení odpuštění na základě biblických textů. Liturgie je interaktivní, svou odpověď se zapojuje celé společenství sboru. Takže podobně, jako je u vás liturgie při večeři Páně, je u nás při každých bohoslužbách. A třetí takové specifikum je jiné pojetí ordinované služby. Při ordinaci slouží senior nebo někdo ze synodní rady a zároveň nějaký biskup z Evropy. Naše ordinace však má tři stupně – diákon, presbyter, biskup. Základní ordinace je diákonská. To vychází ze staré tradice a znamená to, že kdokoli přijde k nám do církve a je ordinován (třeba i v jiné církvi), tak je diákon. Pozor – v ČCE znamená ale diákon něco jiného! Po nějakých letech, když se ordinovaný osvědčí, tak může být potvrzen, má se tomu říkat konsekrován, na presbytera. A tady je zase konflikt

s terminologií užívanou v ČCE, kde presbyter je označení člena staršovstva. Z našich presbyterů pak v každé provincii Unitas Fratrum může být volen biskup. A navíc, ordinace je u nás doživotní. Ve vzácném případě selhání faráře může být odňata, ale jinak má duchovní možnost vysluhovat svátosti, dokud je schopen.

loutkové divadlo

Jak zapadají sbory Ochranovského seniorátu do celosvětové Unitas Fratrum?

Tak jako v rámci ČCE tvoříme Ochranovský seniorát, tak v rámci Unitas Fratrum tvoříme misijní provincii. Podmínkou misijní provincie je, že má ordinovanou službu, sbory, že má řád, že vydává Hesla, že je schopná vydat zpěvník; prostě že má strukturu církve. A to my všechno máme. Zpěvník, který se užívá, máme svůj starý i nový evangelický, i řád máme v rámci ČCE. Takže tohle splňujeme a v celosvětové Unitas Fratrum jsme misijní provincií. Supervizní provincie, to už jsem řekl, je pro nás Evropská kontinentální provincie. Ta zahrnuje sbory v Německu, v Holandsku, ve Švýcarsku, v Dánsku a patří k ní i misijní práce v Albánii nebo Pobaltí.

Jak dlouho jste seniorem a jak pracuje seniorátní výbor?

Seniorem už jsem neskutečně dlouho, už jsem naplnil dvě období, to je dvakrát šest let, plus jsem byl zvolen na třetí zkrácené období do konce roku 2026. To je teda drahně let.

Jak vypadá práce s dětmi, mládeží nebo akce pro všechny generace?

Seniorátní aktivita s mládeží se potácí od nuly k jedné. Vždycky se podaří svolat nějakou skupinu, udělat nějaké víkendové setkání, pak zase přijdou roky sucha, kdy se to ani nepodaří. Ale jsou sbory, které dělají něco pro děti. My třeba v Turnově děláme jednou za měsíc dětské bohoslužby. To jsou normální nedělní bohoslužby, ale určené zvláště pro děti, protože jsou formou loutkového divadla. Připravujeme a hrajeme biblické příběhy s loutkami. Někdy to vypadá, že dospělým se to líbí víc než dětem.

Co je na práci seniora povzbuzující a co frustrující?

Těžká otázka. To slovo frustrující je asi moc silné, ale co mě obtěžuje, jsou tabulky, dotazníky, přehledy, kdo co dostal loni a předloni a tak dále. Ale to by si postěžoval asi každý senior. Na druhou stranu, bez toho to asi nejde. Co mě naopak těší, je zvěstovat evangelium, dělat duchovní práci, navštěvovat sbory, kázat, setkávat se s lidmi.

Se změnou hranic seniorátů, jak o tom rozhodl loňský synod, vás čeká také změna – spíše organizační. Můžete o ní říct něco více?

Nedávno jsme měli setkání tří seniorátních výborů, Hradeckého, Libereckého a Ochranovského. Už krok za krokem mapujeme nadcházející změny a taky jak to technicky a administrativně zvládnout. Z našich současných osmi sborů bude sedm začleněno do Královéhradeckého seniorátu a jeden, totiž pražský, bude součástí Pražského seniorátu. Navíc, pokud to odsouhlasí synod, stane se pokračovatelem Ochranovského seniorátu nová právnická osoba s názvem Česká misijní provincie Unitas Fratrum. To znamená, že IČO zůstane stejné, ale bude to jakési sdružení sborů, které sdílejí tradici ochranovské Jednoty bratrské.

Využívají vaše sbory nabídku podpory v rámci diakonických a rozvojových projektů či Jeronýmovy jednoty?

Jeronýmově jednotě jsme velmi vděční, protože nám v mnoha případech vyšla vstříc bezúročnou půjčkou. Několik sborů včetně našeho turnovského přišlo po rozkolu v církvi o svůj duchovní domov – modlitebnu – a muselo pořídit nový sborový dům. A díky velkorysé půjčce jsme mohli koupit a dát dohromady starobylý dům, který je od roku 1620 na tom místě a kde se nyní scházíme. Na „darpové“ projekty naše malícké sbory nejsou ani mentálně, ani personálně připraveny. Ale mám dojem, že pražský sbor v minulosti nějaké projekty měl a úspěšně je realizoval. Myslím, že žádali na vybavení na dětský tábor a revitalizaci zahrady u sborového domu.

Noc kostelů v Železném Brodě

Čím můžete být inspirativní pro jiné sbory nebo senioráty ČCE? Co můžete nabídnout ostatním?

Hesla Jednoty bratrské, která jsou každoročně losována v Ochranově, jsou specifikum, které se už stalo společným vlastnictvím všech evangelických církví. To nabízíme už léta. Snad i bohatší liturgie může být pro mnohé sbory s reformovaně strohou liturgií inspirací. Možná i to, že při večeři Páně nevysluhujeme v kruhu, ale roznášíme chléb i kalich lidem do lavic. To jsou takové drobné jinakosti, kterými se lze inspirovat.

Daniela Ženatá, foto: archiv seniorátu

V Praze proběhlo 3. zasedání 36. synodu

Poslanci se zabývali transformací Jeronýmovy jednoty, péčí o nemovitosti či možnosti oddávat stejnopohlavní páry

V Komunitním centru Matky Terezy v Praze-Háji probíhalo ve dnech 15.–17. května 3. zasedání 36. synodu Českobratrské církve evangelické. Na programu byla mj. hospodářská témata, reforma církevních krajů, průkopnické misijní aktivity i otázka uzavírání církevních sňatků pro osoby stejného pohlaví.

Ve čtvrtek proběhly volby do oblastních pastýřských rad (OPR) I–III, volba náhradníka komise pro hodnocení absolventů vikariátu a jáhenské praxe a také volba náhradníka skrutátorů, kteří sčítají hlasy na zasedání synodu.

Po volebním bloku přišel na řadu pozdrav jednoho z ekumenických hostů. Za římskokatolickou církev promluvil plzeňský biskup a člen rady pro ekumenismus a mezináboženské vztahy České biskupské konference (ČBK) Tomáš Holub, který se synodu zúčastnil také vloni. Přítomným vyřídil pozdravy od nového vedení ČBK, jmenovitě od olomouckého arcibiskupa Josefa Nuzíka. V závěru poděkoval za ekumenické aktivity Evangelické církve a poslancům požehnal. „Těším se na další věci, které budeme dělat společně,“ uzavřel. V pátek dopoledne pak poslance a poslankyně synodu pozdravil zahraniční ekumenický host, farář Valdenské církve působící v Itálii Jonathan Terino.

Aktivně se jednání účastnili také delegáti „mladých“, tedy poradci synodu za mládež a studenty Evangelické teologické fakulty. Na jejich podnět například synod schválil zveřejnění kom-

pletního seznamu členů synodu, a to včetně kontaktů. Má to napomoci členům církve propojit se se svými seniorátními zástupci. V praxi se změna projeví již na příštím zasedání synodu.

Čtvrteční večer patřil zahajovací bohoslužbě s večerí Páně. V posledních letech se koná v evangelickém kostele na pražském Chodově. V dialogickém kázání sekundovala členovi předsednictva synodu a faráři v Krnově Štěpánu Jančovi náměstkyně synodního kurátora Simona Kopecká.

Štěpán Janča a Simona Kopecká při bohoslužbě

Bohoslužby se tradičně účastní řada hostů z české i zahraniční ekumeny. Přítomné pozdravila Maria Mountraki, členka řídicího výboru Konference evropských církví a poradkyně pro mládež: „Budte odvážní a stateční ve svých rozhodnutích, jak vaše církev vždy byla. (...) Ať vaše práce nadále inspiruje, utěšuje a vyzývá,

jak uvnitř vaší církve, tak v širším ekumenickém společenství,“ povzbudila delegáty synodu.

Součástí bohoslužby byla také připomínka pracovníků církve, kteří v období mezi zasedáními synodu zemřeli, a představení devíti nově ordinovaných duchovenských pracovníků.

Církev umožní uzavírání sňatků osobám stejného pohlaví

V pátek přišlo na řadu téma možnosti asistovat při uzavírání partnerství osob stejného pohlaví. Novela občanského zákoníku, která začala platit od ledna 2025, změnila dosavadní práva stejnopohlavních svazků. Stát mj. rozšířil právo uzavírat partnerství i na církve. Synod se zabýval reflexí této možnosti a přijal usnesení, které umožňuje duchovním Českobratrské církve evangelické asistovat při uzavírání partnerství osob stejného pohlaví.

Poslanci schválili rozpočet, výši odvodů do Personálního fondu i repartic

Poslanci se tradičně věnovali hospodářským věcem. Schválena byla účetní závěrka za rok 2024. Plénium též schválilo návrh rozpočtu povšechného sboru na rok 2025 a předpis celocírkevních repartic pro r. 2026 v nezměněné výši 8 milionů Kč.

Součástí tohoto bloku je také informace o výši odvodů do Personálního fondu, z něhož jsou hrazeny mzdy duchovních pracovníků církve. Na nejbližší roky vyhláší synod výši odvodu závazně, s výhledem několika dalších let pak indikativně. Závazná výše odvodů do Personálního fondu na r. 2027 činí 500 000 Kč za jeden plný kazatelský úvazek (skládá se z paušální části 390 000 Kč a základu pro výpočet poměrné části ve výši 110 000 Kč). Schválený indikativní výhled na roky 2028, 2029 a 2030 je 540 000 Kč, 580 000 Kč a 620 000 Kč. Zdá se, že se církvi daří dobře hospodařit. Zatímco dříve model počítal pro rok 2031 s cílovou částkou přibližně 780 000 Kč, nyní se pro tento rok, kdy skončí rychlý růst odvodů a nadále se bude

suma zvyšovat už jen o inflaci, předběžně kalkuluje s částkou o 100 000 nižší, tedy kolem 680 000 Kč.

Schválen byl dále seznam povinných celocírkevních sbírek, které budou ve sborech vykonávány v r. 2026. Oproti předchozím letům neproběhnou sbírky na křesťanskou službu, na tisk a jinou publikační činnost a sbírka solidarity sborů. Zrušení pomůže zmírnit finanční zátež farních sborů. Zdroje pro financování zmíněných aktivit bude povšechný sbor hledat v rámci svého rozpočtu, případně v již existujících fondech a nástrojích.

Synod přijal kroky k systémové péči o nemovitosti

Synod se zabýval transformací Jeronýmovy jednoty do grantového systému církve. „Je to malý, ale systémový krok, který lépe vysvětluje, o co se v případě Jeronýmovy jednoty a sbírek jedná. Myslím, že je to krok správným směrem,“ řekl synodní kurátor Jiří Schneider. K návrhu se v předstihu vyjádřily i jednotlivé konventy, jimž byly předloženy dvě varianty transformace. Většina z nich upřednostnila mírnější variantu, která znamená zachování existující struktury Jeronýmovy jednoty pod srozumitelnějším názvem. Nově se bude jmenovat „Jeronýmova jednota – stavební fond“. Obdobně dochází ke změně názvu Hlavního daru lásky na „Hlavní stavební projekt“ a sbírka na Jubilejní tolaranční dar se přejmenuje na „Sbírku na fond zá-půjček“. Vzhledem k tomu, že návrh na povinné odvody do fondu konventy většinou odmítly, je třeba připravit robustnější systém, kdy by sbory či jednotliví dárce mohli dobrovolně přispět do společného fondu sbírky darů nebo přímo na konkrétní projekt.

Zdárně pokračuje projekt stavby nové školy

Synod vzal na vědomí informaci o přípravách novostavby pro pražské školy Evangelické akademie. Záměr stavět novou školní budovu byl schválen na mimořádném synodu letos ►

v lednu. Od té doby proběhlo výběrové řízení na správce stavby, jehož úkolem je zejména zajistit technický dozor, koordinátora bezpečnosti práce a cenového konzultanta. V současné době externí firma vyhodnocuje výsledky výběrového řízení na dodavatele stavby. „Proces je na dobré cestě,“ uvedl Jiří Schneider.

V rámci pátečního jednání se synodu představila pracovní skupina církve, která se věnuje misijním aktivitám. Zmínila tři aktuálně běžící průkopnické projekty: potravinovou banku v Praze-Zbraslavi, nekonvenční bohoslužby Nekostel a karvinské misijní společenství Ka-Dvojka.

Budoucnost Domku Na Sboru v Kunvaldu: o expozici by mohlo pečovat regionální muzeum

Synodálové hovořili o budoucnosti Domku Na Sboru v Kunvaldu. I přes velký symbolický význam pro evangelíky nemá nyní historická budova v dosahu takové živé společnosti či skupinu jednotlivců, kteří by objektu zajišťovali trvalou udržitelnost. Jeho řádná údržba a rozvoj aktuálně přesahuje jak kapacity církve, tak městysu Kunvald. V objektu je navíc potřebná nákladná rekonstrukce. Církev proto zvažuje možnosti převodu pod jiného provozovatele, který by zajistil zachování a profesionální provoz muzejní expozice o Jednotě bratrské. Na nabídku zareagoval Pardubický kraj, který je s ohledem na význam památníku připraven jednat o možnosti převzetí. V rámci sítě regionálních muzeí se nabízí, aby byl případně objekt svěřen do správy Regionálnímu muzeu ve Vysokém Mýtě. Synod jasnou většinou schválil vyjmutí Domku Na Sboru ze seznamu nezczitelných nemovitostí církve, což je nezbytný předpoklad k tomu, aby synodní rada mohla pokračovat v jednání o prodeji nemovitosti.

Synodní kurátor dále představil systém podpory pro nakládání s nemovitostmi vyžadujícími rekonstrukci. K tématu již vznikl specializovaný web peceostavby.e-cirkev.cz, kde lze najít možnosti financování oprav církevních nemovitostí a další informace. V současnosti pro-

bíhá pilotní projekt „sborových auditů“, jejichž výsledkem je nezávazné doporučení, co s nemovitostmi dělat. Do budoucna by takové poradenství mělo být k dispozici všem sborům.

farář Valdenské církve Jonathan Terino

Synod stanovil minimální věk pro výpomocné kazatele, probíraly se i nové formy členství v církvi

V sobotu se mj. diskutovalo o délce mandátů správních orgánů církve. Návrh na zkrácení funkčního období staršovstva a seniorátního výboru z šesti let na čtyři neprošel.

Synod otevřel možnost změny věkové hranice pro hlasovací právo. Aktivní hlasovací právo by mohli členové sboru mít od 16 let (oproti 18 letům), pasivní pak v 18 letech (oproti 21 letům). Přijatý návrh ještě neznamená změnu věkové hranice, ale otevření celocírkevní debaty. Vzhledem k tomu, že se jedná o změnu Církevního zřízení, musejí se k němu vyjádřit staršovstva a konventy.

Dlouhá diskuse se otevřela k tématu minimální věkové hranice výpomocných kazatelů. Dosud pro ně žádná spodní hranice neexistovala, protože současná podoba laické kazatelské služby historicky navazuje na institut ordinovaných presbyterů. V průběhu posledního roku se ke zkouškám na výpomocného kazatele z řad ostatních členů církve hlásilo více mladých

jedno z hlasování

lidí. Komise pro zkoušení uchazečů o službu výpomocných kazatelů konstatovala, že kazatelská služba předpokládá nejen znalosti, ale také osobnostní zralost a životní zkušenost. Poslanci dlouho hovořili o tom, zda by měla nová hranice být 21 nebo 25 let, nakonec se přiklonili ke hranici nižší.

Nově synod umožnil pastýřským radám změnit pravomocné rozhodnutí v otázce zveřejnění svého rozhodnutí (dle čl. 14 odst. 2 Řádu pastýřské služby), pokud již neodpovídá aktuální situaci. Návrh na změnu rozhodnutí o zveřejnění může podat účastník řízení nebo dotčený správní orgán. Obdobně se postupuje, pokud původní rozhodnutí neobsahovalo výrok o zveřejnění.

Dlouhá debata se vedla o tzv. nových formách členství v církvi a otázce, zda člověk může být členem církve, i když není pokřtěn do konkrétního sborového společenství. To souvisí např. s průkopnickými místy, která jsou misijní aktivitou, za níž vznikají nikoli sborová, ale jiná společenství. Synod uložil synodní radě, aby rozpracovala teze o křtu a účasti v průkopnických místech a výsledek předložila 4. zasedání 36. synodu. Také vyzval staršovstva, seniorátní výbory a konventy k rozhovorům o průkopnic-

kých místech a nových možnostech, které se církvi nabízejí při zvěstování evangelia.

Návrh celocírkevního faráře pro duchovenenskou službu Zvonimíra Šorma, který se týkal možnosti odvolat se vůči rozhodnutí synodní rady nevydat pokyn k volbě kazatele, neprošel.

V závěru synod přijal prohlášení, které reaguje na vzrůstající sociální napětí a existenční nejistotu v některých regionech České republiky. „Českobratrská církev evangelická se znepokojením sleduje, že v některých regionech České republiky narůstá sociální napětí a existenční nejistota. Vybízí proto své sbory k otevřenosti, solidaritě a konkrétním projevům blízkosti vůči lidem zasaženým chudobou, vyloučením či nespravedlivým hodnocením společnosti,“ píše se v něm. Synod také tímto prohlášením vyzval k odmítnutí stigmatizace sociálně slabých lidí a odsudku rasismu a anticiganismu.

Kompletní text prohlášení i podrobnosti o průběhu 3. zasedání 36. synodu jsou dostupné na webu synod.e-cirkev.cz.

Příští, tedy 4. zasedání 36. synodu, se uskuteční ve dnech 21.–23. května 2026 v západočeském Chebu.

ARo/Hof, foto: ARo

Rodina se po požáru domu staví na nohy. I díky pomoci blízkých

Když komunita zafunguje jako záchranná síť

Klára a Petr Hesounovi jsou lidé s velkým srdcem. Do jejich domova v jihočeském Strmilově se kromě pěti vlastních dětí vešlo i celkem šest dětí v pěstounské péči. Kromě pěstounství jsou Hesounovi také aktivní v místním evangelickém sboru i pobočce YMCA v nedalekém Jindřichově Hradci.

Přirozeným epicentrem rodinného života Hesounových a bezpečným prostorem je jejich velký dům, ve kterém široká rodina žije. „Je to takové zázemí naší široké rodiny,“ přitakává paní Klára. Zakoupili ho před několika lety, když maminka pana Petra už neměla dost sil na to, aby byla samostatná. Dům bylo nutné zrekonstruovat, aby se do něj početná, tehdy 10členná rodina vešla. „Přistavěli jsme postupně podkroví a vybavili ho tak, aby k nám mohly jezdit dospělé děti i s rodinami,“ popisuje paní Klára. Dům je dobře situovaný, navíc měli Hesounovi štěstí i na přátelské sousedy. Život rodiny se však v jediný den obrátil naruby, když jejich společný domov zachvátil požár.

Byl večer 14. března, večer jako každý jiný. Rodiče šli spát. Před půlnocí však Kláru vzbudil jeden ze synů v pěstounské péči. „Zavedl mě do kuchyně, kde byla spousta kouře. Myslela jsem, že se mu nepovedlo zapálit v kamnech,“ popisuje. Kamna však byla studená, a tak se podle kouře vydala do dětského pokoje. Tam už praskaly trámy postelí. „Pak jsem vzbudila manžela a běžela pro vodu. Než jsem přinesla kýbl s vodou, byl v pokoji takový žár, že bylo jasné, že to nejde uhasit. Manžel volal hasiče a běžel do podkroví pro dalšího syna,“ vybavuje si dramatické chvíle. Hasiči měli naštěstí zrovna schůzi

v nedaleké hasičárně, takže byli na místě požáru v řádu minut. Zřejmě jen díky jejich pohotovému zásahu dům nevyhořel do základů. Hasiči také poskytli prochlazené rodině, která vyběhla ven jen v pyžamech, teplejší ošacení a nabídli nejnnutnější péči.

kuchyně po požáru

Místo domova spáleniště

I přes bleskový příjezd hasičů zanechal požár obrovské škody. Zcela uhasit se ho podařilo až téměř o čtyři hodiny později. Kompletně vyhořel dětský pokoj a skrze prohořelý strop i pokoj v podkroví nad ním. Kouř zasáhl prakticky celé podkroví i většinu přízemí. Oddělený byt, kde dříve bydlela babička Hesounových, sice neshořel, ale při hašení došlo k jeho částečnému pro-

močení vodou. Řádné vyschnutí bude trvat ještě dlouhou dobu. Z domu se podařilo zachránit jen některé kusy nábytku a pár dalších drobností, například obrázky dětí. Vyšetřovatelé celou škodu vyčíslili na tři miliony korun. Zjistila se také příčina požáru. Jeden z chlapců v pěstounské péči večer hledal brambůrky, na které měl chuť. Místo nich ale bohužel našel schované sirky, které ho zaujaly...

Bezprostředně po požáru bylo zřejmé, že dům je zcela neobyvatelný a Hesounovi se nemají kam vrátit. Naštěstí nedaleko bydlí jeden z jejich synů, u něhož strávili první týden, během kterého hledali ubytování ve Strmilově. „Pomoc nám nabídlo několik lidí i institucí, ale nejvýhodnější byla nabídka římskokatolické farnosti. V jejich bytě v současné době bydlíme,“ upřesňuje paní Klára.

Ve Strmilově musejí zůstat i kvůli hospodářským zvířatům, která chovají, a také kvůli psovi Tadeášovi, který místo požáru odmítl opustit. Na katolické faře bylo třeba uklidit a také ji aspoň základně zařídit, s čímž rodině pomohli přátelé. Ti Hesounovým také sehnali pračku a ledničku. I přesto byly nové začátky náročné. „Několikrát jsem si poplakala, když jsem si uvědomila, o co všechno jsme přišli a kolik práce nás teď čeká,“ přiznává paní Klára. Druhým dechem však dodává: „Ale na velké nařikání není čas.“

Lavina solidarity. Ve sbírce se vybraly téměř dva miliony

Do pomoci se pustila také místní YMCA. „Hned ráno [po požáru] jsme psali kamarádům z YMCA Jindřichův Hradec a ještě ten den odpoledne jich řada přijela pomoci s vyklízením, odvezli zakoupené oblečení a vyprali nám ho. Jeden z kamarádů nám nabídl uskladnění věcí, které se zachránily,“ popisuje Klára Hesounová. Právě jindřichohradečtí „ymkaři“ společně se strmilovskou radnicí přišli s nápadem založit sbírku na portále Donio. V té se v průběhu dvou měsíců vybralo více než 1 900 000 korun.

Přispěla i řada členů Evangelické církve, kde příběh Hesounových silně rezonoval – sdíleli jej mezi sebou lidé na internetu i mimo něj, řada sborů sbírku zmiňovala při ohláškách. Kromě peněžní pomoci se lidé z církve Hesounovým ozyvali i se slovy podpory a modlitbami, ale také s materiálními dary. „Rozsah pomoci nás velmi překvapil a jsme za něj hodně vděční. Rádi bychom poděkovali všem, kdo do sbírky přispěli,“ říká vděčně paní Klára.

rodina Hesounových

Peníze ze sbírky pomohou financovat nákladnou opravu střechy, na níž bude třeba kompletně vyměnit krytinu. Výraznou část financí by měla pokrýt pojistka, kterou si jako zázrakem Hesounovi zrovna v minulém roce navýšili.

I díky sbírce se už záhy mohla rozběhnout rekonstrukce. Aktuálně se pracuje na vodoinstalaci a opravě krovů. Mezitím se v interiéru připravuje kuchyňská linka. V odděleném bytě jsou dvě ze tří místností vymalované, poslední ještě vysychá. Práce na opravě domu zaberou ještě několik měsíců. Pokud vše půjde zdárně, mohli by se Hesounovi do svého domova vrátit ještě letos.

Navzdory nepřízní osudu zůstávají Hesounovi aktivní

I přes dramatické chvíle a ztrátu střechy nad hlavou nepřestává Klára Hesounová situaci vidět nadějně. „Není to tragédie. Ta by to byla, kdyby při požáru někdo zahynul,“ říká. Vzpruhou pro ni bylo zázemí, které rodině v prvních dnech poskytl její syn, ale také obrovská a nezištná pomoc přátel z církevních i mimocírkevních kruhů. Oporou byly i děti, které se po požáru semkly a snažily se pomoci. „Bylo pro nás velké překvapení a velká psychická podpora, když jsme viděli, kolik lidí nám chce pomoci,“ potvrzuje. Dodává, že právě zapojení do aktivního komunitního života je tím, co rodině pomáhá problémy překlenout.

Právě proto neplánují ve svých aktivitách polevit. „Děti pojedou na YMCA tábory. Jedna z dcer už jako vedoucí. V létě si pravidelně bereme všech 7 vnoučat na týdenní pobyt. Já pojedu s nejstarší dcerou jako dobrovolník na tábor pro děti s postižením v Bělči. Na

konci prázdnin se zúčastníme tábora Prázdniny s Brontosaurem. Je to tábor pro rodiny s dětmi, kde se pracuje na péči o chráněné území,“ vypovídává.

Příběh rodiny Hesounových není jen příběhem o tom, že každý z nás se může ze dne na den ocitnout v nouzi. Je také příběhem o naději, že s pomocí laskavých lidí lze překonat i svízelné krizové situace. Příklad Hesounových dokládá, jakým bohatstvím je mít kolem sebe přijímající a solidární komunitu, která ve chvíli, kdy dojde na nejhorší, poskytne záchranou síť. Je dobře, že církev takovou komunitou je. Existuje mnoho rodin, které nejsou součástí církve ani žádných komunit. Takovým se pomoc v krizových situacích hledá mnohem obtížněji. O to víc můžeme být vděční za to, že jako církev společenství máme, a být nablízku i těm, kteří ji zrovna potřebují. Tak jako Hesounovi.

Adéla Rozbořilová, foto: archiv rodiny Hesounových

PERSPEKTIVA

Nad prohlášením synodu k sociální situaci

Cílem prohlášení je volat k solidaritě tam, kde je pomoci potřeba

Letošní prohlášení synodu má svůj konkrétní počátek v Libereckém seniorátu. Aktivita sboru Šluknovsko mají již delší dobu přesah do společnosti. Sbor se veřejně angažoval v nepokojích ve Varnsdorfu v roce 2008.

Současný farář Richard F. Vlasák si přeje, aby se církev nejen v jeho regionu zajímala o sociální problémy a byla místem zastání a pomoci. Pro konvent Libereckého seniorátu 2024 formuloval podnět, který se stal zárodkem prohlá-

šení synodu. Na jaře 2025 zorganizoval presbyterní konferenci v Rumburku, na kterou byli pozváni zástupci organizací, které pomáhají lidem v nouzi. Na konferenci jsme se dověděli, jak vlastně dochází k sociálnímu vyloučení a jak obtížné je se z takové situace sám dostat. Na nouzi druhých vydělávají ti, kteří poskytují předražené bydlení pro sociálně slabé. Důležité je si uvědomit, že takové problémy se sice týkají především některých regionů, ale do nich odcházejí lidé v nouzi z celé republiky. Takže problém není jen regionální.

Filip Susa hovoří na synodu (2025)

Možná si říkáte, že evangelíci jsou přece odpovědní, pracovití a sociální problémy většinou nemají. Jenže takové problémy člověk těžko vyřeší sám. Říká se, že ve sborech máme velký „sociální kapitál“, známe hodně lidí, kteří nám v nouzi poradí – často máme ve sboru schopné lidi, právníka, účetní, lékaře, obecního zastupitele... Myslím si, že to je důležité stále si uvědomovat, že to je velká výsada, když se v nouzi máme kam obrátit, když máme rodiny a sbory. Proto se i v prohlášení úloha církve nepopisuje jako nějaké poskytování „almužen“ přichozím v nouzi, nýbrž jako pomoc v podobě vyslechnutí a nasměrování k institucím, které dokážou pomáhat. Církev je společenstvím, a tak může pomoci k tomu, aby člověk nebyl v nouzi sám a našel pomocnou síť kontaktů.

Samotné prohlášení nebylo přijato hladce. Oslovené komise synodu vyjádřily určité námitky, zejména nad tvrzením, že církev je znepokojena „zhoršující se situací stále větší části obyvatelstva naší země“. Cílem prohlášení však jistě nebylo poměřovat celkovou sociální situaci společnosti, nýbrž volat k solidaritě tam, kde je pomoci potřeba. Během rozpravy bylo také poukázáno na to, že v textu návrhu chybí zmínka o stávající podpoře poskytované našimi sbory. Text po diskusi v komisích potřeboval doladit, na to však na synodu nebývá moc času. Zaji-

mavé bylo, že textu se sami od sebe ujali dva synodálníové, kteří jej ještě pozdě večer upravili. A další den byl návrh upravený bratrem farářem Tomášem Molnárem přijat zřejmou většinou synodu. Udivilo mne, že po přijetí prohlášení mne jako předkladatele za seniorát oslovilo více lidí, kteří text uvítali, protože se vyjadřuje k problémům, které zakoušejí ve svém okolí.

Co je poselstvím prohlášení synodu? Můžeme říci, že se zaměřuje navenek i dovnitř církve. Navenek chce prohlásit, že církev je vnímavá vůči sociálním problémům a dokáže účinně komunikovat o pomoci. Je připravena spolupracovat s organizacemi, které nabízejí pomoc. Dovnitř církve chce prohlášení šířit výzvu, abychom si uvědomovali sociální problémy ve svém bezprostředním okolí, mluvili o nich a snažili se pomoci. V mnohých sborech se již takové věci dávno dějí. Často ale také můžeme mít dojem, že nás ve sborech se takové problémy netýkají. Chceme si to stále znovu uvědomovat, že všichni někdy potřebujeme pozornost a zastání a že i v našich společenstvích jsou lidé s velkými sociálními problémy. Prohlášení nás volá k tomu, abychom ve sborech o těchto problémech spolu mluvili, sdíleli příklady dobré praxe a vytvářeli prostor porozumění a sdílení.

Filip Susa, senior Libereckého seniorátu,

foto: ARO

Sanitární zařízení tábora v Bělči se dočká významné přestavby

Nové zázemí bude návštěvníkům k dispozici od příští sezóny

Na přelomu dubna a května 2025 zahajuje Českobratrská církev evangelická jeden ze svých větších stavebních projektů: rekonstrukci sanitárního zařízení Malého a Velkého tábora J. A. Komenského v Bělči nad Orlicí. Budova za potokem dozná významných změn.

Projektová dokumentace vznikla v roce 2022, vloni církev uspěla se svou žádostí o dotaci ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) v rámci Národního plánu obnovy a na jaře 2025 vyhrála výběrové řízení na dodavatele stavby společnost HAS Stavby s.r.o. Předpokládané náklady stavebních prací jsou 20,4 mil. Kč a předpokládaná výše dotace SFŽP činí 6,3 mil. Kč.

budova před rekonstrukcí

Rekonstrukce zahrnuje zateplení obvodového pláště, instalaci tepelného čerpadla vzduch/voda s novou otopnou soustavou, měřením a regulací, osazením úsporných LED svítidel a instalaci systému nuceného větrání s rekuperací. Cílem je snížení energetické náročnosti

budovy a její modernizace dle současných standardů a potřeb. Přebudováním stávajících skladových prostor vznikne v objektu navíc také zcela nová klubovna.

průběh rekonstrukce

Harmonogram počítá s realizací všech stavebních prací od dubna 2025 do dubna 2026. V letošní sezóně tedy ještě poslouží návštěvníkům provizorní hygienické zázemí (včetně kompletně bezbariérových toalet a umýváren), jehož dodání představovalo jednu ze zásadních podmínek účasti ve výběrovém řízení.

Od sezóny 2026 už se návštěvníci bělečského areálu dočkají nového kvalitního sanitárního zázemí, které významně přispěje k využitelnosti tábora, a to i pro osoby s handicapem. Díky nové klubovně se zvýší i možnosti realizace vnitřních skupinových programů pro nejrůznější setkávání. Nedílnou součástí projektu je jeho šetrnost k životnímu prostředí, protože instalované moderní technologie významně přispějí k úsporám a pomohou snížit celkovou energetickou náročnost provozu.

Jiří Hofman

Bůh je lávka

Sjezd (nejen) evangelické mládeže 2025

Již od prosince loňského roku probíhá intenzivní příprava letošního sjezdu. Pod vedením oddělení mládeže se pravidelně setkávají dobrovolníci ze sjezdové skupinky a společnými silami dávají dohromady téma, zvou hosty a připravují doprovodné programy.

napříč světonázory. Protože Boží láska je tu pro všechny – může se stát lávkou mezi námi, ať už věříme, nebo ne.

Těšit se můžete na inspirativní hosty a jejich přednášky, workshopy i diskuse: Mikuláše Vymětala, Olivera Engelhardta, Petra Galluse, Ondřeje Koláře, Jakuba Helebranta, Jonáše

Téma jsme si nezvolili lehké – Bůh je lávka. Víme, že víra ne vždy znamená konec konfliktů. Ale věříme, že Bůh je lávka, že propojuje, spojuje, buduje mosty i tam, kde se zdají být jen příkopy.

Název letošního sjezdu je parafrází známé věty „Bůh je láska“. Nechceme, aby to zůstalo jen u slov – chceme společně hledat, jak se Boží láska může stát konkrétním propojením mezi lidmi. Víra má vést k naslouchání, porozumění a pokoji – a to nejen mezi věřícími.

Tématem letošního sjezdu je schopnost vést dialog, překlenovat rozdíly, hledat porozumění

Zejfarta či Jiřího Šamšulu s jeho techno pobožností a mnohé další.

Zahrát nám přijedou Filip Boháč Experience, Mutanti hledaj východisko či Jakub Čermák (Cermaque). A jako vždy budou duchovní programy i prostor pro odpočinek a neformální setkání. Tak si nezapomeňte zapsat do diáře: 3. – 5. října 2025, Teplice.

Přihlašování startuje už brzy na www.sjezdmladeze.cz.

Ráchel Konvalinková, oddělení mládeže ÚCK,

foto: archiv ČCE

DIAKONIE

Jako doma.
foto: Adam Šůra

Gotická studna, černá kuchyně a moderní sociální služba

Diakonie v Čáslavi se pustila do záchrany původního Evangelického učitelského ústavu

Říká se jim „lidé s intelektuálním znevýhodněním a chováním náročným na péči“. Péče o ně v domácím prostředí je opravdu náročná, mnohdy nad síly rodiny.

Proto jsou nezbytné profesionální pobytové služby. Jednu takovou nabízí Diakonie v Čáslavi. Kvůli velké poptávce rozšiřuje počet lůžek. Služba je nabídnuta v památkově chráněné budově, která právě prochází rekonstrukcí. Budovat moderní sociální službu pro náročné klienty a zároveň zachovat památkově chráněnou budovu v co možná původním stavu – to je docela slušné dobrodružství.

Kráčely tu dějiny

Čáslav je doslova naditá českou národní historií. Hradby z dob Přemysla Otakara II., hrob Jana Žižky, rodiště oscarového Miloše Formana – a to je jen zlomek z plejády dalších významných jmen s Čáslaví spojených. Kdo se vypraví do tohoto půvabně poklidného města, doslova na každém kroku zakopne o kus naší historie.

O jeden takový kus léta zakopávala také Diakonie v Čáslavi. Nikoliv však ke své radosti. Na jejím pozemku mnoho let chátrala budova původního Evangelického učitelského ústavu. Budoucí pedagogy tu vzdělával například Jan Karafiát (a po nocích sepisoval své legendární Broučky). Jenomže to už je dávno. Když Diakonie v Čáslavi obnovovala svou činnost, přebírala původní učitelský ústav jako ruinu. Ruinou zůstává dodnes. Až začátkem příštího roku se to změní.

Kvadratura kruhu

Jedná se svým způsobem o letitou ostudu, že se Diakonie zřizovaná Českobratrskou církví evangelickou nedovedla postarat o dům, který dýchá její vlastní tradicí. Historie budovy se přitom táhne až do pozdního středověku. Zkušené oko tu může rozpoznat více historických vrstev; každá z nich má velkou památkovou hodnotu. Jenomže pusťte se do opravy chátrající památky, když jako v Diakonii obracíte každou korunu.

rekonstrukce budovy

Teprve loni natrefila Diakonie Střední Čechy na dostatečně štedrý dotační titul, který umožnil reálné úvahy o rekonstrukci, jež povede k tolik potřebnému rozšíření pobytové služby pro lidi s těžším stupněm postižení. Několik měsíců zabralo nezbytné úřadování. Nyní mají ruinu v péči stavební dělníci. Kolaudovat se musí do konce roku, což je termín kruté šibeniční, ale tak velí dotační pravidla. Aby toho nebylo málo, je►

třeba za pochodu také dořešit kvadraturu kruhu: totiž skloubit požadavky památkové péče s požadavky moderní sociální služby.

Střední škola pro výchovu budoucích evangelických učitelů zahájila provoz v roce 1872. V roce 1910 se žáci i učitelé přesunuli o několik metrů vedle do nově postavené a lépe vyhovující budovy. Po vzniku republiky školu převzal stát. Učil zde například tatínek režiséra Miloše Formana. Diakonie, která tu dnes působí, je součástí Diakonie Střední Čechy. Při zmínce o Janu Karafiátovi se sluší připomenout, že jeho sestra Marie Karafiátová stála na počátku české Diakonie. V Německu vystudovala diakonickou práci, kterou pak plánovala ve vlasti rozvíjet. Zabránila jí v tom předčasná smrt. Její následovnice měly větší štěstí. Například Zdenka Kozáková po studiích diakonické práce založila v Čáslavi dobročinný spolek Marta. Staral se o chudé a potřebné spojené s místní evangelickou komunitou.

Nitro budoucího celotýdenního pobytového zařízení skrývá drobné skvosty, nad kterými zaplesá nejen profesionální památkář, ale každý milovník tradice: gotická studna, černá kuchyně a potom všelijaké drobnosti jako například zachovalé původní zárubně dveří. Mnoho z toho se dá při troše stavitelské rozvahy zachovat nebo alespoň upravit způsobem, který umožňuje pozdější návrat do původní podoby. V některých případech se ale nároky památkové péče a pobytové služby pro lidi s handicapem srážejí bez naděje na kompromis.

To máte například omítky. Z památkářského hlediska – jediné vápenné. Jak si ale budou takto upravené vnitřní stěny rozumět s budoucími obyvateli? To lze celkem jednoznačně posoudit, navštívíme-li pobytovou službu, kterou Diakonie v Čáslavi už provozuje.

Mobil letěl k zemi

Stojíme u jednolůžkového pokoje, kam se před nedávnem nastěhovala slečna zhruba ve věku dvaceti let. Nejbezpečněji se cítí, když může ležet na zemi. Ve společenské místnosti by teď společně s ostatními měla svačit. To ale znamená vstát; a viděli jsme, co se stalo, když ji k tomu paní asistentka vyzvala a pomohla jí na nohy: slečna začala dávat najevo nepohodu. Hlas jí zněl, jako by začínala plakat, propínala tělo a zlehka narážela do jednoho z dalších klientů. Snadno by to mohlo vést ke konfliktu. Proto paní asistentka slečnu nechala, ať si zase lehne na podlahu do své oblíbené polohy. Svačina se bude řešit později.

Když procházíme kolem pokoje další uživatelky, musíme tiše zrychlit krok. Nemá ráda setkání s cizími lidmi; nepohodu by jí mohla způsobit i určitá konkrétní slova, kdyby je zaslechla. Zdržovat se u jejího pokoje znamená vystavovat ji riziku, že se u ní spustí agrese – vůči sobě nebo vůči nám. Proto kolem jenom rychle a nenápadně probíháme. Úspěšně. Slečna sedí na posteli s rukama na uších a něco si pro sebe povídá. Nevšimla si nás a my si nevšímáme jí.

Dostáváme se tak k jedinému dvoulůžkovému pokoji v této sekci. Bydlí zde mladí pánové Jirka a Petr. Jirka rád bouchá do nábytku, což Petra dráždí. Proto pelest postele či skříň chrání tenké, vkusně povlečené molitany, které Jirkovy rány tlumí.

Jirka nás jinak vítá velmi společensky, rád nás svým pokojem provede a leccíms se pochlubí. Například mobilem s popraskaným displejem. S přístrojem nedávno praštil ve vzteku o zem, jak otevřeně – a nikoliv bez jistého pobavení a špetky humoru – přiznává. Bylo by ovšem chybou za tím vidět nevychovanost či neschopnost se ovládat. Obyvatelé domova jsou často hypersenzitivní. Běžné podněty mohou vnímat jako zdroje velké nepohody. Reagují pak prudce. Ne že by se to stávalo každý den. Služba jim ostatně vytváří podpůrné prostředí, ve kterém se mohou cítit bezpečně. Čas od času však létají vzduchem i předměty. S tím je třeba počítat.

Pro klienty a jejich rodiny

A nyní si představme, že neletí mobil, ale třeba – v nezvladatelné emoci si člověk nevybírám – hrníček s kakaem. A neletí k zemi, ale proti bílé stěně zhotovené z tradiční vápenné omítky. Stačí, aby se něco podobného několikrát zopakovalo, a do pár měsíců svítící běloba nevratně zmizí. Je už jasné, proč například v případě omítek nelze dostát nárokům památkové péče, pokud má služba pro budoucí obyvatele domova rozumně fungovat?

Domov pro osoby se zdravotním postižením slouží dospělým lidem, kteří potřebují vysokou míru individuální podpory a pravidelnou pomoc v běžných úkonech během celého dne. Řadu z nich provází porucha autistického spektra

spojená s intelektovým znevýhodněním. Současná kapacita: 14 uživatelů (lůžek). S rekonstrukcí budovy původního Evangelického učitelského ústavu se kapacita Domova rozšíří.

S rekonstrukcí, která musí být do konce roku hotová, je prostě spousta práce – která však stojí za to. Nová lůžka pro další uživatele představují nejen bezpečné a rozvíjecí prostředí pro ně samotné, ale také velkou pomoc jejich blízkým, kteří nemusejí nést veškerou tíži péče na svých bedrech. Když se rekonstrukce do konce roku povede – a povést se musí – najde několik dalších rodin v čáslavské Diakonii potřebnou podporu. Přitom se podaří pro budoucnost zachovat kus historického dědictví, které mnoho let chátralo. Pomoc má mnoho tváří.

Adam Šůra, foto: archiv Diakonie ČCE

Svatodušní sbírka 2025 pro potřeby lidí s duševním postižením

Letošní výtěžek podpoří zařízení Ovečka v Brně

Účelem letošní svatodušní sbírky je podpora Chráněného bydlení Ovečka Diakonie ČCE – střediska Brno. Zařízení slouží lidem s duševním onemocněním. Před časem rozšířilo svou kapacitu. Díky stěhování do větších prostor v bývalém rodinném domě může podpořit víc klientů.

Jak služba pomáhá

Dospělí lidé s duševním onemocněním často zůstávají dlouho u rodičů nebo zažívají dlouhodobou hospitalizaci. Osamostatnit se k vlastnímu nezávislému životu je pro ně nesmírně náročné. Zařízení Ovečka brněnské Diakonie ČCE jim v tom pomáhá. Lidé se schizofrenií či bipolární poruchou tu procházejí postupným procesem. Na počátku je chráněné bydlení. Následují byty s nižší mírou podpory, kdy odborní pracovníci navštěvují klienty jen jednou za čtrnáct dní. Na konci může stát žádost o vlastní městský byt, pokud to handicap dovolí.

Krátký příběh klienta Ovečky

Pana Martina provází duševní onemocnění celý život. Byl hodně fixovaný na rodiče, kteří ho výborně podporovali. Zároveň stárli. Bylo jasné, že jejich podpora jednou skončí. To u pana Martina prohlubovalo úzkosti. Jeho psychické prožívání se zhoršovalo. Také se trápil tím, že kvůli svému handicapu nepracuje. Měl pocit, že ve srovnání se svými vrstevníky nějak selhal.

S příchodem do zařízení Ovečka se to změnilo. Pan Martin tu například poprvé poznal, co je to bydlet ve vlastním pokoji. Doma spal v průchozím obývacím. V Ovečce se také naučil vařit

či pracovat s počítačem. Jako expert na vymýšlení osmisměrek našel v Ovečce řadu možností, jak uplatnit svůj talent. Osmisměrky sestavuje například pro seniory z centra denních služeb brněnské Diakonie ČCE či pro děti z evangelické základní školy Filipka.

V Ovečce se pan Martin naučil spoustu dalších nových věcí. Zpevnilo to jeho sebedůvěru. Jeho psychický stav se zlepšil. Už ví, že život zvládne i bez podpory rodičů.

V čem sbírka pomůže?

Diakonie ČCE – středisko Brno nedávno zakoupila bývalý rodinný dům. Zařízení Ovečka se sem přestěhovalo. Rozšířilo tak svou kapacitu na 20 lůžek/klientů, kterým nové zázemí poskytuje také vhodnější prostory pro společné aktivity. Z celkové ceny domu je však potřeba doplatit ještě 6,5 milionu korun. Budeme rádi, když se zapojíte do sbírky a pomůžete lidem s duševním onemocněním, aby se v zařízení Ovečka mohli cítit opravdu jako doma.

Sbírku odesílejte, prosíme, na účet číslo 7171717171/2700, variabilní symbol: 911120xxxx (xxxx = čtyřmístné identifikační číslo sboru, individuální dárci píší místo křížků 2025).

Individuálně přispívat lze až do 30. června 2025, a to na výše uvedené číslo účtu. Nezapomeňte uvést variabilní symbol (911120).

V loňském roce se ve sborech ČCE při svatodušních bohoslužbách vybralo a Diakonii poskytl 835 520 Kč pro nové středisko ve Vendolí u Svitav.

Jitka Navrátilová, vedoucí Chráněného bydlení Ovečka, redakčně upraveno

Historické varhany v Zemi tří řek Historische Orgeln im 3-Flüsse-Land VARHANNÍ KONCERTY ORGELKONZERTE

3.– 10. srpna/August 2025

Týden varhanních koncertů v Čechách, Frankách a Sasku
Orgelkonzertwoche in Böhmen - Franken - Sachsen

Neděle/Sonntag 3. August - 15:00

Hranice, evang. kostel sv. Martina,
varhany od Carla Eduarda Schuberta 1860
Roßbach, Ev. Kirche St. Martin,
Orgel von Carl Eduard Schubert 1860
KMD Constanze Schweizer-Elser, Selb

Pondělí/Montag, 4. August - 10:00

Spielberg (u Selbu), kostel sv. Ondřeje,
varhany od fa. Strebel, Norimberg 1912
Spielberg (b. Selb), St. Andreaskirche,
Orgel der Fa. Strebel, Nürnberg 1912
KMD Ronald Gruschwitz, Plauen

Úterý/Dienstag, 5. August - 10:00

Cheb, evang. Chrám Pokoje,
varhany od G. F. Steinmeyera, Oettingen 1871
Eger, Ev. Friedenskirche,
Orgel von G. F. Steinmeyer, Oettingen 1871
KMD Reinhold Schelter, Wunsiedel

Středa/Mittwoch, 6. August - 19:00

Oberlosa, kostel sv. Štěpána,
varhany od Johanna Gottloba Trampeli,
Adorf 1784-88
Oberlosa, Stephanuskirche,
Orgel von Johann Gottlob Trampeli,
Adorf 1784-88
Ivana Měsíčková, Cheb/Eger

Čtvrtek/Donnerstag, 7. August - 19:00

Höchstädt im Fichtelgebirge,
varhany od Johannese Strebela, 1887
Höchstädt im Fichtelgebirge,
Orgel von Johannes Strebel, 1887
Susanne Häußler, Plauen

Pátek/Freitag, 8. August - 19:00

Schönbrunn (u Wunsiedelu),
varhany od br. Heidenreichů, Hof 1826
Schönbrunn (b. Wunsiedel),
Orgel von Gebr. Heidenreich, Hof 1826
Jan Esterle, Plzeň/Pilsen

Sobota/Samstag, 9. August - 19:00

Adorf, kostel sv. Jana,
varhany od Carla Eduarda Schuberta 1867
Adorf, Johanniskirche,
Orgel von Carl Eduard Schubert 1867
KMD Simon Reichert, Neustadt a.d. Weinstraße

Neděle/Sonntag, 10. August - 15:00

Landwüst, varhany od Friedricha
Wilhelma Trampeli,
Adorf 1822
Landwüst, Orgel von Friedrich
Wilhelm Trampeli,
Adorf 1822
Adam Viktora, Praha/Prag

Přeshraniční spolupráce Církevního okrsku Vogtland, děkanátů Selb a Wunsiedel a Českobratrské církve evangelické. Tímto způsobem chceme veřejnost seznámit s výjimečnými varhanami v naší oblasti a pozvat na nevěšdní koncerty, na nichž se budou podílet i další sólisté a hudebníci.

Eine Kooperation des Kirchenbezirktes Vogtland, der Dekanate Selb und Wunsiedel sowie der Ev. Kirche der Böhmisches Brüder. Länderübergreifend wollen wir besondere Orgeln bekannt machen und laden zu besonderen Konzerten (auch unter Mitwirkung von Solisten und Instrumentalisten) herzlich ein!

SLOVO

Farářovo blues. (Uvedení stejnojmenné knihy Štěpána Hájka v rámci Husovického dvorku, Brno, 25. 5. 2025.)
foto: Benfoto

Způsob života vyznačující se chutí evangelia

Nad encyklikou papeže Františka *Fratelli tutti*

V souvislosti s tématem čísla se vracíme k apelu na sociální vnímavost, který s evangeliem nepřehlédnutelně spojoval nedávno zesnulý římskokatolický teolog Jorge Mario Bergoglio. Ve službě římského biskupa, coby papež František, adresoval „všem lidem dobré vůle“ dopis, který je podle úvodních slov označován *Fratelli tutti* (Všichni jsme si bratry) a v českém překladu je vydán s podtitulem *Encyklika o bratrství a sociálním přátelství*.

Počátečními slovy Bergoglio jednak odkazuje k Ježíšovým slovům v Mt 23,8 a zároveň se hlásí k Františkovi z Assisi, který jimi vyzýval ke stejné lásce vůči vzdáleným i blízkým. Jimi inspirován, volá stejně i papež, který se setkával s mocnými světa a zároveň byl nablízku těm zejména zranitelným bližním: vybízí ke společné odpovědnosti za stav světa a k hledání spravedlivějších procesů a uspořádání.

Osm kapitol listu svou strukturou trochu připomíná listy biblické. Na začátku sledujeme reflexi světa a společnosti, do níž František promlouvá. Poté nás orientuje Ježíšovým postojem a následně rozvíjí apel na bratrství mezi lidmi v konkrétních oblastech, kde rozdělení a snižování lidské důstojnosti vzniká (politika, ekonomika, výchova, technologie, virtuální komunikace atd.). Dopis končí ekumenickou modlitbou. Za pozornost jistě stojí celý text, ale zde vybírám jen několik citací z českého vydání, které vyšlo v Karmelitánském nakladatelství (2021):

Stíny ve světě

– „Dobrotivosti spolu s láskou, spravedlnosti a solidarity se nedosahuje jednou provždy. Musejí se uskutečňovat každý den. Nelze se spokojit s tím, co bylo dosaženo v minulosti, a spokojeně to užívat, jako bychom mohli přehlížet skutečnost, že mnoho našich bratrů a sester dosud trpí v podmínkách, které vyžadují naši pozornost.“

– „Objevuje se pokušení budovat kulturu hradeb, vztyčovat hradby, hradby v srdci, hradby na pevnině, abychom zabránili setkání s jinými kulturami, s jinými lidmi. A ti, kdo vztyčují hradby, kdo stavějí hradby, skončí jako otroci právě uprostřed těch hradeb, které postavili. Zůstávají bez obzorů, protože postrádají jinakost druhých.“

– „Izolace a stažení se do sebe nebo do vlastních zájmů nejsou nikdy cestou k obnovení naděje a k dosažení obnovy. K tomu vede blízkost, kultura setkávání. Izolace ne, blízkost ano. Kultura střetu ne, kultura setkávání ano.“

– „Jak skvělé by bylo, když už objevujeme vzdálené planety, kdybychom objevovali potřeba bratrů a sester, kteří krouží kolem nás.“

– „Zvu každého k obnovení naděje (...) Naděje je smělá. Dokáže hledět za osobní pohodlí, malicherné jistoty a odškodnění, zužující náš obzor, a může nás otevřít pro veliké ideály, které činí život krásnějším a hodnotnějším. Jdeme tedy vpřed po cestách naděje!“

K podobenství o milosrdném Samařanovi (L 10)

Ježíš vypráví příběh o člověku, který byl přepaden lupiči a ležel zraněný u cesty. Přešlo ►

kolem něj několik lidí, ale nezastavili se. Byli to lidé, kteří měli významné společenské postavení, ale ve skutečnosti jim chyběl zájem o společné dobro. Nechtěli ztratit několik minut péči o zraněného člověka nebo hledáním pomoci pro něj. Jeden se tu zastavil, přistoupil k tomu zraněnému a osobně se o něj postaral, dokonce věnoval své peníze na pokrytí jeho potřeb. Především mu ale dal něco, na čem my v naší horečné době tolik lpíme: dal mu svůj čas. Určitě měl na ten den své plány podle svých potřeb, úkolů a přání. Ale byl schopen to vše odložit stranou, když se setkal s někým, kdo byl v nouzi. On toho zraněného člověka ani neznal, ale viděl, že potřebuje jeho čas a pozornost. S kým z těch osob se ztotožníš? Tato otázka, třebaže působí nepřijemně, je přímá a pronikavá. Kterému z těch lidí se podobáš?

(...) Toto podobenství výmluvně zobrazuje základní rozhodnutí, které musíme učinit, abychom mohli znovu budovat tento svět, s kterým bolestně soucítíme. Tváří v tvář tolikeré bolesti a utrpení je jediným řešením napodobovat milosrdného Samaritána. Jakékoli jiné rozhodnutí z nás učiní buď jednoho z lupičů, nebo jednoho z těch, kdo přešli kolem bez jakéhokoli projevu soucitu s mužem ležícím na kraji cesty. To podobenství nám ukazuje, jak se může společnost obnovovat s pomocí mužů a žen, kteří se ztotožňují se zranitelností druhých, kteří odmítají vytváření jakési exkluzivní společnosti, a naopak jednají jako bližní, když padlého člověka pozvedají a navracejí mu čest, aby dobro bylo pro všechny. Současně nás podobenství varuje před postojem těch, kdo myslí jenom na sebe a odmítají přijmout odpovědnost za nevyhnutelné požadavky lidské reality.

(...) Víra má nevýslovnou moc inspirovat a živit naši úctu k druhým, protože věřící přicházejí k poznání, že Bůh miluje každého člověka nekonečnou láskou, a tím uděluje nekonečnou hodnotu celému lidstvu. My také věříme, že Kristus prolil svou krev za všechny a za každého z nás a že nikdo nestojí mimo jeho všeobjímající lásku. Jestliže dojdeme až k základnímu

prameni této lásky, kterým je vlastní život trojediného Boha, setkáváme se se společenstvím tří božských osob, původem a dokonalým vzorem veškerého života ve společnosti. Uvažováním o této veliké pravdě se teologie neustále obohacuje.

papež František v brazilské chudinské čtvrti

Někdy se ve světle těchto skutečností podivují nad tím, proč církvi trvalo tak dlouho důrazně odsoudit otroctví a různé formy násilí. Dnes – s naší rozvinutou spiritualitou a teologií – nás nic nemůže omluvit. A přece se objevují takoví, kteří se domnívají, že je jejich víra pobízí nebo přinejmenším opravňuje k tomu, aby podporovali různé druhy úzkoprsého a agresivního nacionalismu, xenofobii, pohrdání nebo dokonce špatné zacházení s těmi, kdo jsou jiní. Víra a humanismus, který je jí inspirován, si musí zachovat vůči těmto tendencím kritického ducha a pomoci okamžitě reagovat všude tam, kam začínají pronikat.

(...) Opravdová láska a velmi ušlechtilé formy přátelství se mohou zakořenit jen v srdcích otevřených pro růst skrze vztahy s druhými. Manželský nebo přátelský vztah směřuje k otevírání srdce, takže pak dokážeme vycházet ze sebe a přijímat druhé. Uzavřené skupiny a do sebe ponořené páry, které definují sebe samy vymezováním se vůči zbytku světa, bývají obvykle jen uhlazenými formami sobectví a izolace.

(...) Nikdo nemůže zrát nebo dosáhnout naplnění, jestliže se straní druhých. Láska svou povahou volá k růstu v otevřenosti a ve schopnosti přijímat druhé v nikdy nekončícím dobrodružství, jež každou periferii směřuje k plnému

uvědomění si vzájemné sounáležitosti. Vždyť Ježíš nám řekl: „Vy všichni jste bratři“ (Mt 23,8).

*z knihy papeže Františka Fratelli tutti vybrala
a komentářem doprovodila Jana Hofmanová, foto:
wikipedia.com (Tânia Rêgo, Agência Brasil,
CC BY 3.0 br)*

HORIZONT

Tchajwanská mise

O cestě na Konzultaci o globální misi

Sotva skončí synod, balím pár čistých košil, trenek a ponožek, adaptér na elektrickou zásuvku, notebook a kartáček na zuby. Ráno jedu na letiště, čeká mne přímý let na Tchaj-wan.

Na poslední chvíli se ujišťuji, že víza mít nemusím. Jaká výhoda být občanem České republiky! Vzápětí se s hrůzou v instrukcích dočítám, že po mně mohou požadovat potvrzení o očkování. Jen prolétnu dlouhý seznam nemocí, tohle už vyřídit nestihnu.

Cestou se snažím připravit na Konzultaci o globální misi. Pozval mne Luterský světový svaz. Ačkoli let potrvá 12 hodin, čtu texty letmo. Je jich moc. A stejně té angličtině úplně nerozumím. Tak se mi zásadní dokument Mission in Context z roku 2009 zdá docela dobrý. Konzultace ho má aktualizovat. Moc mne nenapadá, co bych k tomu mohl asi tak přidat.

V Taipei na letišti mne naštěstí místní pořadatelé vyzvednou a odvezou do hotelu v Sin-ču (Hsinchu). Směs budov vzájemně neladících, skútry, auta a nezvyklé pachy. Vedro a vlhko, ty mám rád. V Sin-ču sídlí high-tech podniky a dvě univerzity. Mezi nimi Luterský seminář, kde budeme jednat.

Je tu asi čtyřicet lidí skutečně z celého světa, krom Antarktidy ze všech kontinentů. A už to jede. Ráno a večer pobožnosti bez zbytečných

slov. Mezitím rozhovory. Jsem rád, že jen jediná přednáška, aspoň neusínám. Debatuje se v menších skupinách, někdy ve dvojicích, v trojicích. Pro mne nezvyklý formát je „akvárium“

*s prezidentkou Luterské církve na Tchaj-wanu
Selmou Chen*

(fishbowl). Uprostřed v kruhu sedí 5 lidí, jedna židle je prázdná. Ostatní tvoří vnější kruh. Ti uprostřed hovoří na dané téma. Kdo z vnějšího kruhu se chce vmísit, sedne na prázdnou židli, položí otázku nebo nějakou poznámku, buď chvíli pobude nebo se hned vzdálí. Po čase odejde i někdo z původně diskutujících a uvolní se další židle. Někdy je debata soustředěná, ►

jindy se zdá, že každý jen potřebuje pronést, co si myslí, ale vzájemně se neposloucháme.

Mluví se o tom, co misii vůbec rozumíme, o biblické inspiraci, o souvislosti misie s diaconií a společenskou angažovaností. Některé církve mají své misijní agentury, ale stále znovu se připomíná, že všichni křesťané jsou svědkové a celá církev a každý sbor mají (anebo mají mít) misijní rozměr. Misie není hlásáním něčeho, co považujeme za evangelium, hlava nehlava. Začíná vnímavostí, nasloucháním, empatií. Všimá si zranění, bolesti. Není lhostejná k nespravedlnosti. Je otevřená vlastní proměně, protože se uskutečňuje v setkání. Misie znamená opustit svou komfortní zónu.

V pracovních skupinách jdeme do podrobností. Jak porozumět společenské situaci? Jaké lze užít analytické nástroje? Jak teologické vzdělání by misii pomohlo? Jak spolupracovat v rámci regionu? Jak vzdělávat a podporovat specializované misijní pracovníky? Jakou roli mají bohoslužby? Jak užívat nové technologie? Situace v jednotlivých zemích se velmi liší. Kulturně, nábožensky, politicky. Snad mohu přispět naší zkušeností církve v post-křesťanské společnosti. Říkám, že církev často dává odpovědi na otázky, které nikdo neklade. Zkusme naslouchat. Připustit si, že často nevíme. Uvě-

domit si, že věřit možná neznamena umět na vše odpovědět, ale to nezodpověditelné unést.

Jaké máme strachy a jaké naděje? V místním, regionálním nebo globálním kontextu? Strachů je mnoho. Hodně jich máme společných. Někde

pohled na město Sin-ču

čelí církve vyslovenému nepřátelství či nepříteli. Někde jsou válcovány lacinou evangelizací, populistickými, rádoby křesťanskými přísliby snadného života a úspěchu. V pokorě a s nadějí se stále vracíme k tradičně luterské teologii kříže.

Pavel Pokorný, synodní senior

RECENZE

Faráři jsou taky lidi. O farářkách nemluvě

Novinář, publicista a spisovatel Aleš Palán je nejen v evangelických kruzích dobře známý autor. Na kontě má desítky knih. Zaujal například knižním rozhovorem se šumavskými samotáři (*Raději zešítet v divočině*, 2018), rozmlouváním s bratry Reynkovými (*Kdo chodí tmami*, 2004) nebo průvodcem brněnským

„Bronxem“ s názvem *Brnox* (2016), za který obdržel cenu Magnesia Litera.

Zkraje roku 2025 vydal další ze svých knižních rozhovorů s názvem *Ten farář je nějaký divnej*. V ní postupně zpovídá sedm duchovních napříč církvemi, které spojuje jedna společná vlastnost: jsou „divní“. Ale pozor, v Palánově

kontextu to není pejorativní nálepka, nýbrž vyjádření toho, že tito lidé svým způsobem života vyčnívají z řady důstojných pánů (a paní). Římskokatolický kněz Pavel Jäger je vášnivý fanoušek hokeje, farář od sv. Antonína v Praze zase leze po horách a běhá maratony, husitská farářka Sandra Silná má tetování a vaří pivo, její kolega z Církve československé husitské Petr Wagner je frontman rockové kapely Safenat Paneach a katolický kněz Jan Wirth se věnuje zemědělství. Evangelická církev má v knize dvě „žezlůžky“, konkrétně Filipa Boháče a Sašu Jacobea. Zatímco farář sboru v Třebíči hraje na kytaru, jezdí trabantem a sní o hobitím klášteře, pražská farářka chodí na duchovní pouti a vychovává vodící psy.

Zajímavé je, že rozhovory nejsou nijak uvedené, chybí tzv. perexy se shrnutím životopisu, takže čtenář si utváří pojem o respondentovi až na základě rozhovoru. Odvrácenou stránkou této skutečnosti je fakt, že čtenář, který nemá o zpovídaném povědomí, se v rozhovoru lehce ztratí. I přesto, že v předmluvě Palán vysvětluje, že církevní příslušnost neuvádí záměrně – sympatické je, že při výběru respondentů hledal především partnera v dialogu –, bylo by dobré doplnit každý z rozhovorů alespoň krátkými medailonky o respondentech, aby si je čtenář mohl snáze zařadit. Předešlo by se tak například tvrzení, že v knize vystupují „převážně husitští faráři a farářky“ a že katoličtí respondenti jsou jen dva, jak jsem se dočetla v jedné ze čtenářských recenzí.

Největší slabinou celé knihy však je už její premisa, vycházející ze stereotypu faráře jako „nepraktického mimoně s hlavou kdesi v oblacích“ či „vypaseného preláta s nekonečným apetitem“, což jsou podle autora knihy typické představy naší společnosti o duchovních. Každý farář, o němž při hlubším rozhovoru zjistíme, že do těchto škatulek nezapadá a vede vlastně vcelku normální život, je pak touto optikou „divnej“, což ve výsledku ještě podporuje onen výchozí stereotyp. Nemá-li běžný člen české sekulární společnosti adekvátnější představu o tom,

jak vypadá život duchovenských zaměstnanců, pak považují za nutný předpoklad, aby autor, který o nich chce vydat knihu, toto předporozumění měl.

Místo toho naopak sám ještě podporuje zaskočení tím, že faráři jsou taky lidé z masa a kostí. Vrcholem toho je Palánovo (opakované) překvapení nad tím, že faráři smějí pít alkohol – jako by se snad při tom dopouštěli nějaké blasfemie. Podobně zvláštní je i autorova obsese kolárkem (resp. jeho absencí) v rozhovoru s Pavlem Jägrem nebo Palánova otázka, zda farníkem Pavla Semely je i starosta Prahy 7 Jan Čížinský.

Rozhovory samy mají kolísavou kvalitu. Myslím, že editorsky nedobrým krokem bylo zařadit hned na úvod rozhovor s Filipem Boháčem, který je spíše než rozhovor o jádru věci nepřilíh hlubokým tlacháním o hobitech a „hrabání se“ v trabantu. Dodávám, že kvalita rozhovoru nejde na vrub respondentovi, ale redaktorovi. Mezi ty povedenější naopak patří rozhovor se Sašou Jacobea, který se točí kolem vodících psů, „duchovní restaurace“ Nekostel a putování, anebo rozhovor s Pavlem Semelou, který se sice točí převážně kolem sportu, ale čtenář se dozví mnoho nových informací. Podobné je to i v případě Petra Wagnera, kde se mluví hodně o hudbě. Více životopisný je rozhovor se Sandrou Silnou. ►

Mírným plusem je, že Aleš Palán deklaratorně zahrnul do knihy i ženské představitelky farářského řemesla, ovšem zase je jich v duchu konzervativní společnosti jen bezpečná menšina. Kniha tak čtenáři z necírkevního prostředí podprahově sděluje, že farář je typicky mužské povolání. „Divnost“ farářek ještě zesiluje podtitul knihy „O farářkách nemluvě“.

Pro čtenáře z evangelického prostředí je přínosné hlavně to, že se o evangelických farářích hovoří ve veřejném prostoru a dokáží zaujmout i sekulární obecnost. A vlastně i pro církevní lid může být obohacující poznávat (i známé) du-

chovní z jiného pohledu než od oltáře či stolu Páně.

V předmluvě Aleš Palán osvětluje pozadí příprav knihy. Píše, že chtěl, aby v knize byli zastoupeni rozmanití respondenti. „Chtěl jsem, aby každý příběh byl úplně jiný než ty ostatní. Aby byl nečekaný a měl tu vzácnou moc bořit a budovat,“ uvádí doslova a je namístě říct, že to se mu beze zbytku podařilo. Všechny zpovídané osobnosti jsou rozdílní, inspirativní a autenticky žijící lidé.

Palán, Aleš: Ten farář je nějaký divnej.

O farářkách nemluvě. Praha, Portál 2025, 272 s.

Adéla Rozbořilová

POSLEDNÍ SLOVO

Omnia mea mecum porto?

Po světě se často pohybuji s batohem na zádech. Obvykle je v něm přinejmenším farářský zápisník, pero, papírové kapesníky, větší či menší nádoba s vodou, často také silikonová skládací miska, rolička igelitových sáčků a sáček psích dobrot, to když mě doprovází i čtyřnožec, v zimě jsem často nosila ručník a nepromokavý obal na něj, těšilo mě ponořit se občas do studené vody.

Někdy je toho ale v batohu mnohem víc... Notebook, napájení k němu i k telefonu, knížka, bunda, triko na spaní, pouzdro na kontaktní čočky, čisté oblečení... To když cestuji. S větším batohem, případně vakem, který lze nést na zádech jako batoh, vyrážím leckdy i na prázdniny, auto totiž nemám. Mohu si tedy vzít jen to, co se mi do příslušného batohu vejde, jen to, co pak v součtu sama uzvednu, unesu. Poměrně často si tedy kladu otázku, co si mám (u všech všudy!) vzít s sebou?

Co ne/mohu postrádat? Co budu tentokrát, tedy odpoledne – zítra – v příštích čtrnácti dnech, skutečně potřebovat? Bez čeho se obejdu?

Přiznávám, že toho s sebou pořád tahám docela dost, často něco tak trochu navíc. V hlavě mám totiž různá úzkostlivá „co kdyby?“. Přesto mě ten prostor v batohu a potřeba batoh taky unést učí zamýšlet se nad tím, co vlastně denně potřebuju a co s sebou naopak vláčím zbytečně. Nejen v batohu, ale třeba taky přeneseně, v životě. I v něm je kapacita omezená. Co si nesu s sebou? Kolik toho je?

Co ne/mohu postrádat, abych nestrádala, nejen hmotně, ale i duševně a duchovně?

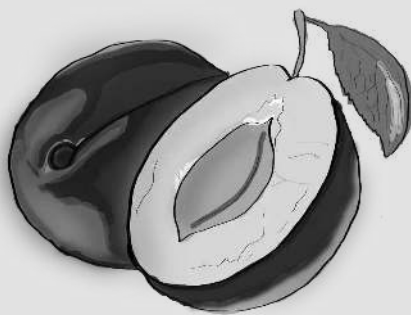
Saša Jacobea, foto: pexels.com

PECKA

Kurz pro začínající pracovníky s mládeží v ČCE

3.-10. 8. 2025

SPIRITUALITA

OSOBNOST

DOVEDNOSTI

Více informací na webu **www.kurzpecka.cz**

Přihlašujte se do 31. 5. 2025

Kurz je pořádán ve spolupráci s Oddělením mládeže a Celocírkevním odborem mládeže Českobratrské církve evangelické a je součástí oficiálního církevního vzdělávání.

„Bůh člověku v krásném díle stvoření nechává zasunout tu poslední cihlu.“ (Ekumenická bohoslužba ke Dni Země, kostel Nejsvětějšího Salvátora, Praha, 30. 4. 2025.)

foto: ARO

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Ester Karásková

Členové: Pavel Hanych, Jiří

Hoblík, Jiří Hofman, Jana

Hofmanová, Ondřej Kolář, Lenka

Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

socha *Hladový a žíznivý* před

Komunitním centrem Matky

Terezy v Praze-Hájích)

foto: ARO

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka letního dvojčísla

ČB 7+8/2025 je 22. 6. 2025.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067/0300

IBAN: CZ93

03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12×

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.ceskybratr.cz

– audioverze

– řazení podle rubrik

– verze v PDF ke stažení

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem **Tělo a víra**.

SAVE THE DATE!

sobota 1. listopadu 2025

Ústředí ČCE

Jungmannova 9, Praha

STŘEŽIT A OBDĚLÁVAT? Křesťané tváří v tvář stvoření

konference 2025

přednášky | workshopy | příklady dobré praxe

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

UBYTOVÁNÍ PRO FARNÍKY CHKO TŘEBOŇSKO

SKVĚLÉ PRÁZDNINY PRO SKUPINY A RODINY

- ✿ Klidné místo uprostřed lesů a rybníků
- ✿ Možnost cyklovýletů po rovinkách, koupání, vodáctví a rybaření
- ✿ Nově vybavené chatky, kuchyně, pokoje a společenské místnosti
- ✿ Nové WC a sprchy
- ✿ Kapacita 70 míst

www.chatkynajihu.cz

604 55 13 05

Evangelický fotoarchiv

Více než 5000 fotografií na jednom místě.

fotky.e-cirkev.cz